

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 ftl).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A selmeczi gyűlés.

Budapest, augusztus 26.

(s.) Bocssássanak meg nekünk azok a derék hazafiak, akik a *Felvidéki Közművelődési Egyesület* közgyűlésére Selmeczbányán egybe-
sereglenek, hogy az ő sokadalmukat semmi-
képpen sem tudjuk nemzeti örömmünnepként
üdvözölni. Pedig annak kellene lennie, mikor
a magyar nemzeti önvédelemnek egy törekvő
testülete évi összejövetelét tartja. Az ilyen
összejövetel rendszerint tüntetése is a magyar
társadalomnak a nemzeti törekvések mellett,
tehát egyttal a nemzetellenes törekvések ellen.
És dehogyan is akarunk ünneprontók lenni, de-
hogyan is gáncsoljuk azt a nemes, lelkes, önzetlen
iparkodást, amely ezt a nemzeti demonstrációt
rendezi. A tüntetésen örvendezünk és velük
vagyunk egész lelkünkkel, azokkal a jószán-
dékú lelkes magyarokkal, akik a hazafias
lelküsimeretet igyekeznek ébrentartani ott,
azon a keverék-vidéken. De mikor az a
gyűlés ott nemcsak tüntetés, hanem be-
számoló is, akkor kénytelenek vagyunk a
kritika keserű csöppjét belesöpöpenteni ebbe
a mi ünneplő szózatunkba, ha ettől az egy
csöppötől talán keserű lesz is ez a mi egész
írásunk. Nem azokat illet a kritika, akik ott
vannak most, s ott voltak egész éven át a
nemzeti szervezkedés és védekezés becsületes
munkájánál. Ők annyit tesznek, amennyi tőlük
telik. Hogy ezt ők maguk is elégnék tartanak,
nem tudjuk elhinni. Az eredmények ellene
szólnak ennek a lehetőségnek.

Mi az, amivel mint eredménnyel be-
számolhat ezen a közgyűlésen a *FEMKE*?
Egy pár új kisdédó, meg egy pár új dalárda,
amint minden évben megtermi a felvidéki
derék apostolok buzgósága a maga egy pár
kisdédóvóját, meg dalárdáját. Utóvégre ez
sem kicsinyelni való olyan korlátolt eszköz-
zök mellett, amilyenekkel az egyszéttel dolgo-

zik és főképpen annyi keserű csalódás után,
amennyi érte, annyi büns közmbösséggel szem-
ben, amennyi környékezi. De mi ez
ahhoz képest, amit egy ilyen kulturregészlet-
től elvárnánk? Éppen olyan csekélység, ami-
lyen csekélység az, amiben a magyar társa-
dalom részesíti az egyesületet, ahhoz ké-
pest, amit elvárhatna a magyar társadalom-
tól. Valamint csekélység ahhoz képest is —
s ez az, amit legjobban szégyellünk, legjob-
ban fájlalunk — amit a felszvidéki tótság
részint a maga erejéből, részint erősebb test-
véreinek támogatásával elérni tudott.

Félünk nagyon belemenni az összeha-
sonlításba, mert nagyon szomorú vége lehetne
a parallelának. Nem is mérjük ezutal össze a
kétféle akciónak a hatását, csak a *karakterét*.
Ez a legnevezetesebb és legszembeötlőbb.
Oritd az ellentét a kettő között. Itt apró
kisdédóvók szerénykednek, ott hatalmas
pénztintézetek pöffeszkednek; itt dalárdák fuj-
ják a *Szózatot*, amott gyárkémények fujják a
füstöt. Itt az ideálokat kergető jóakarot, ott a
valóságot megmarkoló ravasz számítás.
Igaz, hogy amazok nem vetik meg azért a
szép éneket sem, sőt tudják, hogy milyen
lelkesítő hatása van a szép nemzeti dalnak,
hangos parádénak; és ezért énekelnek ők is,
rendeznek hangversenyeket, műkedvelői elő-
adásokat erősen *nemzeti* karakterrel. De ez
náluk mind csak a második sor. Holott náluk
ez az első és a második és az utolsó.
Mert egyébre nincs erőnk.

Nincs erőnk. Lehet-e ezt arcunk píru-
lása nélkül leirunk? Az államfenntartó
magyar nemzetnek nincs ereje arra, hogy
versenyezni tudjon az állam belső ellen-
ségeivel, akik a leghatalmasabb fegyverrel, a
gazdasági erőgyűjtés fegyverével, a vagyoni
érdekközösség összetartó erejével egyengetik
diadalmas előnyomulásuk útját. Nincs erőnk,
hogy megakaszszuk utjokban őket. Nos, fogja

erre mondani a tunya megalkuvás, persze,
hogy nincs erőnk, mert szegények vagyunk.
Igaz, de a tótok még szegényebbek. Igen, de
a tótokat kívülről segítik. Ez is igaz, de mi
tudunk történetet egy magyar bankról, amely
azon ment tönkre, hogy külföldi iparvállá-
latba olvasatlan milliókat ölt. Tudunk törté-
netet virágzó, nagy pénzfőlétezekről, amelyek
ugy őrzik trezorjukban a pénzüket, mint a
hétéfűjű sárkány a kincsét. És tudunk kisebb
vidéki takarékpénztárakról, amelyek nem tud-
ván mit csinálni a pénzfőlétezükkel, bekül-
dik a — nagyobb takarékpénztárba. Meg
aztán tudunk megható igaz történetet magyar
tőkepenzésekéről, főurakról és főpapokról,
akiknek bőven telik akárhányszor kelendő
áruccikra a hiúság vásárján, de igazi nemzeti
célra még üzletet sem csinálnak. Azt lehet mon-
dani erre, hogy a bankok és más üzletek nem
arra valók, hogy nemzeti missziót teljesítse-
nek. De hát a *Ludová Banká* micsoda? Az
is bank, csakhogy olyan, amely elég erőnek
érzi magát arra, hogy erkölcsi feladatokat
is szolgáljon, a mellett, hogy jó üzletet is
csinál. Tessék megkérdezni a *Tátrabankot*,
mennyi vesztesége volt a nemzetiségi poli-
tikán? Alig hiszszük, hogy a részvényeseiknek
okuk volna panaszkodni a miatt, hogy a
bankjuk mellesleg politikai hatalom is lett,
olyan hatalom, amely egymaga erősebb, mint
az egész *FEMKE* összes óvodáival, dalárdáival.

Hogy mindezekkel nem akarjuk kisebb-
íteni az *FME* munkásságát, érdemét, az, ugy
hiszszük, eléggé nyilvánvaló. A munka érté-
két nem mindig az eredmény szabja meg,
érdemét pedig sohasem szabad eredmé-
nyek szerint mérni. És utóvégre ezek az
eredmények sem megvetendők, ha egybe-
vetjük azzal a pusztító ellenhatással, amely-
lyel birkózni kell ott lépésről-lépésre. A ha-
zafiak munkája igaz értékű produkál már
azzal is, hogy nem engedi egészen elaludni

TÁRCA

Rózsa-lak.

— A *Budapesti Napló* tárcája. —

Irta: Paul.

A véletlenség Vernes-sur-Pail elhagyott, de
bajos vidékére vetette Soire urat és Soirenét.
Köröskörül erdőség s a Pail zöldséves vize, amely
élénken csilkamlék a nap sugaraktól, szeliden nyal-
dossa a buja mezőket és az erdő fáit, amelyek-
nek gyökereit egészen a vízbe nyulnak le. A Pail
partján egy kedves kis falu, Poches.

A festőkön kívül, akik márciustól kezdve
ide zárandokolnak — néhány a telet is ezen a
helyen tölti — nem igen téved el erre senkisé-
Párisból. Szinte kihalt ez a paradicsom, amely-
nek rengeteg erdőségeiben sohasem hallatszott
még kürtész s koscsutján nem vert még fel por-
felhőt az átható olajszagot árasztó automobil.

Soire ur és Soirené aligha tudtak volna
számot adni maguknak arról, micsoda szeszély-
ből! a sorsnak kerültek ők a partot elborító
kuszónövények közé, amelyeknek szövedékébe a
lábuk belebonyolódott. Pochesba ugyancsak kül-
lönös állapotban értek el. A szőke Soirené arcát
a matrózkalap alatt teljesen megkarcolták a
faágcskák, Soire ur gyöngyszürke nadrágja
pedig össze-vissza volt szakadozva. Azonkívül
Soire ur el is esuszott a tőltesen és a gyökerek,
amelyekbe e közben belekapaszkodott, összeha-
sogatták a kezét, ami azonban nem mentette őt
meg attól, hogy lábifürdőt ne vegyen térdig.

Mindezeknél fogva a Soire-házaspár némi-
leg elkéseredett érzéssel volt egymás iránt.

Főként Soire ur emésztődött erősen, mert ő min-
dent megfontoltan és rendszeresen szeretett csi-
nálni és sehogyan sem tudott magához térni azon a
makaçságon érzett nehezteleséből, amelylyel a
felesége minden józan ész ellenére a járt utról
letéritette és valóságos vadonba cipelte.

Utjukat aztán végképp elzárta egy élő túske-
sövény. Tul ezen a sövényen azonban ugyan-
csak volt mit látni a szemnek. Rózsa, temérdek
rózsa, bokrokon vagy folyondár-növényeszerűen
elhúzódó ágazatokon, olyan buja sokaságban,
hogy a szeszélyesen elsórt fák között alig lehet-
tet valamit meglátni abból a kedves házacskából,
amely a sűrűségben meghúzódott. Durva fából
való, esomstosa táblácskán pedig ez volt a sövény
felett olvasható: „Kiadó.”

Soirené szinte átszellemülten nézett az
urára:

— Mese, valóságos mese!... Semmi ellent-
mondás! Egy szót se szólj, ugy is tudom... a
rossz összekötötés, a kényelmetlen élelmezés és
posta! Nem! Belebetegeztem, ha azt mondom,
hogy: nem!

— Először is — dünnyögte Soire ur — föl
kellene fedeznünk ennek a meseföldnek a gazdáj-
ját. Hogy is jussunk mi be ide egyáltalában?

Hosszas fáradozás után valahogy mégis csak
megkerülték a borzalmas sövényt, ráakadtak va-
lami járható ösvényre, azután egy utra, s bezárt
ajtajú öreg házak mellett eljutottak egy koc-
mába, Poches egyetlen eleven pontjára. Fekete
kenyérrel, tejjel és cseresznyével — egyebet nem
kaphattak — Soireék felrisszították megviselt tes-
tükét, aztán egy legalább is száz esztendő aggasz-
tyán kíséretében Rózsák felé mentek.

— Mibe kerül a lakás? — kérdezte Soire
ur az öregot, majd kiáltott, végre üvöltött az agg
ember fülébe, de csak néhány perc mulva,

mintha a hangnak nagy utja lett volna az öreg pa-
raszt dobhartójáig, kaphatott némi felvilágosítást.

— O, nem drága, nagyon olcsó! Csak tes-
sék Clapot ural beszélni.

— Az a ház gazdája?

Hallgatás, várakozás, ötpernyi szünet,
végre megérti az öreg a kérdést s az előbbi las-
súsággal felel, mintha fogatlan álkapcsa nem
tudná többé megérni a szavakat:

— Nem... festő. A szomszédságban lakik.

A Soire-házaspár elmegy a megjelölt kapu-
hoz s Soire ur meghuzza a szőllővel befutott kis
háznak a csengőt. Ot perc mulva előkerül a
festő, meglehetősen fantasztikus ruházatban,
valamiféle huszárnadrágban, kurta ujjasban és
kivágott lakktópánban. Boesánatot kér hosszas
elmaradása miatt, de hát egy kicsit öltözködni
kellett. Olyan választékosan beszél, hogy kaland-
dos külseje ellenére is bizalmat keltett Soire ur-
ban előkelőségét illetőleg és Soire első kedve-
zőtlen ítélete is módosult egy kissé. Soire ur
egyebként mindig ítörtött a művészekről.

— Bérbe akarná venni a házat? — kérdezte
Clapot ur. — A kulcsok nálam vannak, mindent
megmutathatok. A bérösszeg csekély: kétszáz
frank az egész időnyre.

— Butorozott?

— Igen.

Soire és Soirené ámulva néznek egymásra.
Tulságosan szép volt ez a fészek! Es elragad-
tatásuk csak nő, mikor bejárják a kert elhagyott
sűrűségét, amelyben buja pázsit váltakozik virá-
gokkal, rózsákkal és mindenféle növényekkel...
És a pompás rózsabokrok az ablakok alatt! Min-
denféle fajta és illatnyalat képviselve volt itt.
A narancsszínű, amelynek borsillata volt, a zöld,
tea illatú, citromsárga, a bársony rózsá, s az
olyan rózsák, amelyeknek külső szirmaik halová-

a nemzeti lelkiismeretét és érdem az is, hogy egyszer esztendőnként hangosabb szóval is próbálja költögetni. Csak már egyszer egy kicsit egészen felköltene.

BELFÖLD

Ninos Ugron-párt. A kolozsvári *Ellenzék*, melynek *Bartha Miklós* a főszerkesztője, szerkesztői üzenetben a következőket írja:

Az Ugron-párt a 48-as függetlenségi pártnak egyik árnnyalata volt Ugron Gábor vezérlete alatt. Ugron Gábor azonban — amit az kijelentette — ma már pártokhoz nem tartozik. Ez a pártárnyalat pedig a vezér visszalépése óta megszűnt s a párttagok részben beolvadtak a Kossuth vezérlete alatt álló anyapárba, részint pedig, függetlenségi elveik fennmaradása mellett, minden pártkülönlegesen kívül maradtak. Az Ugron-párt — amíg létezett is — abban különbözött csupán a Kossuth-féle párttól, hogy a delegációkban is résztvet s ott is gyakorolta ellenőrzési jogát. Ott is főszólt, ha a nemzet jogait, érdekeit és szabadságát sértették, nemcsak a parlamentben a így kötelességét a nemzettel szemben is elismerésre méltó módon teljesítette. Ez idő szerint, ismételjük, hogy Ugron-párt — mint ilyen — nem létezik. Aki pedig ma is Ugron-pártól beszél, az vagy személyes érdekből, vagy zavar előidézése céljából, vagy tudatlanságból beszél.

Politikai pártok épításumát a legkritikább esetekben szokás szerkesztői üzenetben megírni. Azért nem is hihetjük, hogy ez a hír többet akarna jelenteni, mint amit ugyanis tudunk, hogy az Ugron-párt mint ilyen megszűnt. Persze, hogy megszűnt, de a *Szederkényi* Nándor vezetése alatt álló párt lett belőle. Feltűnést kelthet azonban, hogy a *Bartha Miklós* főszerkesztésében megjelenő kolozsvári újság erről egy szót se mond, sőt azt írja, hogy a párt részben a Kossuth-párba olvadt, részben pedig minden pártkülönlegesen kívül maradt. Ezt már nem így tudjuk. S ha a szerkesztői üzenet valami újat tartalmaz, akkor ezt arra kellene érteni, hogy a szétbomlott párt még tovább bomlott s ami előbb atomokra oszlott, az most már molekulákra esett szét.

Változás a katonai jelentkezés dolgában. A *Politikai Értesítő* jelenti, hogy bár Fejérvári Géza honvédelmi miniszter fontos rendeletet bocsátott ki az ország valamennyi katonai egységéhez a katonai jelentkezés megváltoztatása dolgában. Elrendeli, hogy ez évi október elsejétől kezdve a nem teljesen állományú katonák és honvédek a tényleges szolgálattól történő kilépésük vagy fegyvergyakorlatról hazautazásuk után a szabadságolás napjától számított nyolc napon belül kötelesek tartózkodásuk helyének községi előjáróságánál jelentkezni, nem pedig mint eddig,

nyak, a szívük ellenben izzó vörös. Ami a ház belsejét illeti, némi nedvességtől és egyes megfagyott kárpitrészeketől eltekintve, egészen elfogadható volt. Meg lehetett kötni az alkut. De minél inkább növekedett Soire és Soirené lelkesedése, annál zavartabb és aggodóbb lett Clapot. Zavarában még hosszu szakálát is rágeszta. A Soire-házaspár már nyugtalan-kodni kezdett, hogy elhamarkodott lelkesedésük-től elkapatva, a festő tén fel is fogja emelni a bérösszeget. De Clapot azt nem tette. Ő csak azon töprengött, hogy Rózsának már öt év óta lakatlan, hogy ő lebilinselő varázsa miatt kedvelti, a rózsavadont festségeit s hogy az esetleges új lakók mindebben ugyancsak megzavarnák őt. Továbbá arra is gondolt, hogy a ház tulajdonosa rendkívül gazdag és a kétszáz frankjával alaposan nem kell törődni. És arra is gondolt, legvalószínűbb volt a megfigyelése, hogy Soire meg lehetőszen szenvedhetetlen férfi.

— Szóval kibérlik — szólt meg végül lehetőleg szeretetreméltóan — akkor hát még rendbe is hozom a kertet és házat. Majd rendbe hozom — ismételte különös hangsúllyal, sőt még egyszer is elmondta ezt, valóságos siri hangon. Soire és Soirené szinte meghökent és nyugtalanul nézett egymásra. Clapot most látszólag egészen könnyed kíváncsisággal kérdezte:

— Nem lepi meg önöket a ház olcsósága?
— Ő igen! — szalajtotta ki meggondolatlanul a fiatal asszony, mire az ura szigorú pillantást vetve rá, üzleti hangon ezt mondta:

— Hát persze, mégis csak messze esik mindentől és...
— Lelkiismeret dolga... — felelte Clapot — tulajdonképpen meg sem kellene mondanom önöknek... de hát még a szememre vethetnék valamikor. Nem csodálkoznak önök azon sem, hogy már öt év óta lakatlan?...
— Igen, ámbar hiszen ez a hely olyan gyönyörű! — lelkesedik Soire ur és Soirené.
— És nem kíváncsiak, hogy mi a titkos oka annak, hogy...
— Ő, én édes istenem! — mondta Soirené.
— Bizonyosan kísértéjtársas...
— Ő, sokkal rosszabb! — felelte Clapot vészitjőslő, szeliden jóságos mosolylyal az arcán.
— Bűntény? — kérdezte Soire ur, aki barátságatlanul kezdte érezni magát.
— Igen! — bólintott Clapot. — Szép fiatal, szőke asszony átmetszett nyakkal feküdt itt, ön mögött asszonyom. — Soirené félreugrott. — Ez alatt a sűrű lomb alatt... a gyilkosnak nagy küzdelmet kellett folytatnia az áldozatával, véres hajcsomókat találtak az ágakon.
— Borzasztó!
— A gyermeket is megfojtották. A cseléd a Pail vízbe fult...
— És a férj? — kérdezte Soire ur egészen egyéni eszmétársulással.
— Az álmában megölték, fényes nappal! A gyilkost nem kerítették kézre. Ezért...
— És ön sommit sem hallott, nem mehetett a segítségükre?
— Nem mehettem — felelte Clapot — Egyiptomban voltam... No de most már aláírhatjuk a szerződést.
— Kérem — mondotta Soire ur, akit azonban elhalványult felesége most könnyen oldalba ütött a könyökével. — Azaz, hogy... majd újra eljövünk... Ha megengedi, még beszélünk a dologról...
Es méltósággal, családottan és őrvendve távoztott a Soire-házaspár és azt már nem látták, hogy a hátuk mögött hogyan dörzsöli elégtelen a tenyerét Clapot, a ravasz festő.

huszonnégy óra alatt. A később jelentkezőket büntetéssel sújtják.

Az állami tisztviselők fizetésrendezése.

Egy mai híradás szerint a pénzügyminisztériumban már készen van a tervezet, amelynek alapján az állami tisztviselők fölemelt fizetését be fogják állítani a jövő évi költségvetés keretébe. A tervezet szerint a fizetésjavítás a negyedik rangosztályon kezdődik s egyenletes csökkenő haladásban végigmegy az összes osztályokon. Újítás, hogy az új rendezés az osztálytanácsosi rangosztályt is három fokozatba osztja, holott eddig csak két lépcső volt ebben a sorban. További újítás, hogy az új fizetésrendezés életbeléptetésével minden működési és személyi pótlék megszűnik. A fizetési táblázat képe pedig a következő:

| | Az új fizetés | A régi fizetés |
|--------------------------------------|---------------|----------------|
| IV. rangosztály (államtitkár) | 16.000 | 12.000 |
| V. rangosztály (miniszteri tanácsos) | 1. 12.000 | 10.000 |
| | 2. 10.000 | 8.000 |
| VI. rangosztály (osztálytanácsos) | 1. 8.000 | 6.000 |
| | 2. 7.200 | — |
| | 3. 6.400 | 5.000 |
| VII. rangosztály (miniszteri titkár) | 1. 6.000 | 4.800 |
| | 2. 5.400 | 4.400 |
| | 3. 4.800 | 4.000 |
| VIII. rangosztály (segédtitkár) | 1. 4.400 | 3.600 |
| | 2. 4.000 | 3.200 |
| | 3. 3.600 | 2.800 |
| IX. rangosztály (fogalmazó) | 1. 3.000 | 2.500 |
| | 2. 2.800 | 2.400 |
| | 3. 2.600 | 2.200 |
| X. rangosztály | 1. 2.400 | 2.000 |
| | 2. 2.200 | 1.800 |
| | 3. 2.000 | 1.600 |
| XI. rangosztály | 1. 1.800 | 1.400 |
| | 2. 1.600 | 1.200 |
| | 3. 1.400 | 1.000 |

A rendezésnek ez a része csak az alapfizetés módosulását mutatja. Vele jár majd természetesen a lakásbér változása is.

A féléhivatalos *Magyar Nemzet* megerősíti ezt a hírt s a következőket írja:

A pénzügyminisztérium fizetésrendezési állandó bizottsága, melynek munkálatait *Gränzenstein* Béla államtitkár vezette, összegyűjtötte és feldolgozta az egész fizetésrendezési ügy anyagát. Ezután különféle fizetésemelési kulcsok, százaékszámítások alapján javaslatot dolgozott ki. Ezeket a munkálatokat azután a pénzügyminisztérium költségösszeállító bizottsága vette kézhez, és ennek a bizottságnak volt feladata, hogy az ország általános pénzügyi szempontjával hozza arányba a tisztviselők fizetésének emelését. Mert a fizetésjavításnak most már egyetlen feltétele van és ez nem más, mint hogy *lesz-e fedezet* az államháztartásban e milliókra rugó újabb terhek viselésére. A jövő évi állami költségvetés összeállítására most van folyamatban. Nemsokára az előkészített budget-munkálat a minisz-

tertanács elé kerül, a tisztviselők fizetésének javítása iránt kidolgozott javaslat-tervezetekkel együtt. Korai lenne azonban részünkről, ha a különböző hírlapokban közölt, bár — úgy látszik — tájékozott értesítésből merített fizetésjavítási tervezeteket véglegesnek ismernők el és azokat ekként regisztrálnók. Erről a végleges javaslattervezetről a minisztertanács döntő határozatának bevisarítása előtt nyilatkozni időszertülennek tartjuk. Most csak kiemeljük, hogy *Lukács László* pénzügyminiszternek sikerült a jövő évi budgetben már fedezeti alapot találni az állami tisztviselők fizetésének javítására. Ahogy mindenkor hangsúlyoztuk, a fizetésrendezés csupán pénz és idő kérdése és pedig rövid idő kérdése. Most örömmel konstatáljuk, hogy ez az idő beteljesedett, a pénzbeli fedezet megvan.

A vitás tengerszem. Grácból jelentik a *Távirati Irodának*: A tengerszem kérdésében kiküldött választott bíróság mai ülésén a galiciai előadók folytatott előadásukat. Főlválta ismertették a vitás kérdésre vonatkozó iradalmat és a vitás terület kataszterével és adózásával foglalkoztak. A galiciai előadók még ma befejezik előadásukat.

KÜLFÖLD

Vilmos császár. Vilmos császár ismét központja a politikai aktualitásoknak. Beszédet mondott tegnap, ezenkívül azonban ellenségei is előtérbe tolták nevét azoknak a leleplezéseknek kapcsán, amelyeket a párisi *Eclair* közölt a revali császártalálkozásról. Berlinből ugyan azt táviratozták ma, hogy az *Eclair* leleplezése merész koholmányok, de nem eafolyják meg a francia lap híreit in extenso. Az *Eclair* azt írta, hogy a német császár temperamentuma *kevésbé tetszett a cárnak* s e miatt *kinos jelenetek* történtek. A bucsuzáskor a *Hohenzollern* zászlója jelezte, hogy az *Atlanti ocean admirálisa údvizeli a Csendes oceanét*, mire a kedvetlen cár meghagyta, hogy a zászlóval csak azt jelezzék, hogy *szerencsés utat*. Ezzel szemben Berlinben határozottan hangoztatják, hogy a revali találkozás alkalmával *nem volt kinos összejövetel*, ellenkezőleg a két uralkodó között olyan bizalmas jó viszony fejlődött, aminélköz hasonló aligha áll fönn a cár és egy másik uralkodó között. Az Atlanti-tenger admirálisáról szóló részről hallgat a cáfolat.

Vilmos császár tegnap mondotta legújabb beszédét a potsdami Uj-Palotában a brandenburgi tartomány képviselői tiszteletére adott ebédén. A beszéd így szólt:

— Szívem mélyéből üdvözlöm a brandenburgi tartomány képviselőit, üdvözlöm őket itt az Uj-Palota termeiben, abban a nagy épületben, amelynek gondolata a nagy király fejében fogant meg, hogy a heves harok után, a melyeket a tartomány és országa jövőjéért és nagyságáért vívott, megmutassa ellenségeinek, hogy van még pénze; Potsdam földjén, amely a nagy király és utódjai tuskuluma lett, a szent emlékek földjén, amelyek elődeimre, különösen boldogult atyáimra és boldogult anyáimra emlékeztetnek, akik alkotó lelkeknek egy sok szepet köszönhetünk, amit most itt a parkban és Potsdam környékén csodálhatunk. Örülök, hogy ismét magam körül látom az örvidékieket, mert úgy érzem, hogy minden, ami az országból lett, ami a birodalomból lett, alapjában erős oszlopon áll. Ez az oszlop az Örvidék. Szívem mélyéből kívánom tehát, hogy házzamnak tovább is olyan hű, megbízható, engedelmes, kötelességtudó alattvalói legyenek, amilyenek az örvidékiek voltak mindenha a Hohenzollereknek. Poharamat a Örvidék és Brandenburg tartomány javára ürítem. Hurrá! Hurrá! Hurrá!

A császár beszéde után a zene a brandenburgi induló játszotta.

A franciaországi kulturháro. A kulturháro utolsó hullámvérései a féktelen düh tájtéjét vetik partra. A klerikális izgatások most már tulleptek minden határt, úgy, hogy az államnak gondoskodnia kell a legszigorabb megtorló rendszabályokról. A helyzetet jellemzi az, hogy a *Libre Parole* felhívást tesz közzé, amely a lakosságot az adófizetést megtagadó liga alakítására szólítja fel. A felhívást *François Coppé*, a francia akadémia tagja és *Drumond Ede*, a *Libre Parole* antisemita lap vezére írta alá.

Az adómegtagadás — így szól a felhívás — nem pártánnyer vagy forradalmi rendszabály, sem a kormány kicsinyes bosszantása. Ránk nézve az adó megtagadása csak nagyon szilárd, megmondott és férfias hivatkozást jelent a társadalmi szerződésre, mely az adó fizetése útján a francia összeség minden egyes tagjára nézve tulajdonjogának, szabadságának tiszteletben tartását jelenti. Megvetést

érdemelnék, ha készek volnánk az adót fizetni egy olyan kormányra, amely úgy bánik velünk, mint ahogy aligha bánának a győzők a legyőzöttekkel. Olyan nemzetek, mint az angol és az amerikai, amelyeknél a szabadság érzete a nép erkölcsiébe ment át, a csodálkozás egy nemével és megvett szemlélettel szemlél, hogy nálunk mi történik. Szükségesnek tartjuk, hogy bizonyos számú polgár, ha csak 10.000 vagy 15.000 tiltakozó az ama merénylet ellen, mely azokra nézve, akik ellen irányult, találgató polgári degradációt jelent. Ha csatlakoztak tiltakozásunkhoz, kétségtelesen bizonyos vezárlásoknak és polgári egzisztenciáknak bizonyos fokú megzavarásának tesztetik ki magukat és költéseiket is lesz ebből, de be fogják tartani bizonyított magukat és a világ előtt, hogy vannak még férfiak Franciaországban, akik méltóságuk érzetét, mint polgárok és franciák megőrizték.

A felhíváshoz nyilatkozat-minta van mellékelve a végéből, hogy azt az adómegettagadók aláírják és a *Libre Parole*-nak beküldik. A lap aztán ezeket közlésezi. A formulare nagyon homályos és úgy szól, hogy aláírja kötelezi magát az adó megfizetését a legszélsőbb határidőig elhalasztani.

A semleges Észak. Björnstjerne Björnson a krisztianiai *Aftenposten*-ben cikket írt az északi országok semlegességéről. A dán parlament nem komolyan foglalkozik Dánia semlegesség nyilvánításának ügyével. Björnson ajánlja, hogy kövesse Dánia példáját *Norvégia és Svédország is*. Björnson szerint, ha az északi országok már régebben kihirdették volna a semlegességet, akkor Poroszországnak nem lett volna semmi szüksége arra, hogy nyakra-főre germanizálja Schleswig-Holsteinban a dánokat, s Oroszországnak sem lett volna szüksége arra, hogy megsemmisítse Finnország alkotmányát. Björnson szerint mind a két erőszakosságának: a dánok elnémetesítésének és a finn szabadság eltiprásának az a magyarázata, hogy a németek és oroszok aggódtak a skandináv népek hadi erejétől. Björnson ideálja aligha valósul meg egy-hamar.

Az olasz király berlini utja.

Budapest, augusztus 26.

Ma reggel 8 órakor Berlin felé utazott Viktor Emánuel olasz király, hogy meglátogassa szövetségeseit, Vilmos császárt. A találkozás mindenképpen politikai jelentőségű, az olasz királyt ugyanis utjára nemcsak *Ponzo-Vaglia*, a királyi ház minisztere kíséri, hanem *Frimetti* külügyminiszter is. A császár fényes fogadást rendez vendégének, sőt felajánlotta neki, hogy a határig elébe küldi udvari vonatát. Az olasz király azonban udvariasan visszautasította ezt az ajánlatot, mert a saját vonatát akar Potsdamba érkezni. A berlini lapok a legnagyobb melegséggel üdvözik a szövetséges uralkodót, a látogatásban újabb megerősítést látva nemcsak az olasz-német viszonyra, hanem a hármasszövetségre is.

A hivatalos *Reichsanzeiger* ezt írja: Viktor Emánuel olasz király a legközelebbi napok alatt örömmel látott vendége lesz császárnak és királyunknak Potsdamban és ünnepesen be fog vonulni a birodalom fővárosába. Ez az első találkozás, amely a fennkölt uralkodót trónralépe óta császárnkkal összehozza. A találkozás lefolyása bizonyoságot fog tenni arról, hogy az a barátságot, amelyvel a lovagias Umberto királyt itt fogadták, nemes fiúra és trónja örökösére változatlan bensőséggel viszik át. Az uralkodóházaknak ez a barátsága a német és az olasz nemzetnek egyaránt értékes, mint a két országot egymással és Ausztria-Magyarországgal összekötő politikai viszony erősségének záloga. A hármasszövetség a közép-európai birtokállapot megtartásának közzé szükségesnek alapszik. Egyik tagjára sem ró olyan terhet, amelyet mindegyik államnak a maga érdekében önként el ne kellene vállalnia. A királyi kíséretében ideérkező olasz külügyminisztert örömmel üdvözlözzük, mint azt az államférfit, aki Olaszország nevében királyja szellemében közreműködött a területi garanciák és kipróbált rendszerének megújításában.

Az olasz király mellé diszszolgálatra beosztott német katonatisztek Magdeburgban fognak a királynál jelentkezni.

Az udvari különvonat augusztus 27-én délután 8 óra 30 perckor érkezik Magdeburgba, ahol csatlakozik a kísérethez *Lindequist* tábornok, a 18-ik hadtest parancsnoka, *Blumenthal* ezredes, az *Umberto* olasz királyról nevezett huszárezred parancsnoka, *Arnoldi* ezredes, a hatodik gyalogezred parancsnoka, *Chelius* őrnagy, a római német nagykövetség katonai attaséja és *Klitzing* tábornok, a negyedik hadtest parancsnoka, akik diszszolgálatra vannak a király mellé kirendelve.

A császár Wildpark állomáson fogja a királyt a császári ház összes férfitagjai, a berlini és a potsdami tábornoki kar és a gárda vadász-ezred egy diszszadának élén fogadni. Wildpark állomásra az udvari vonat délután 5 óra 30 perckor érkezik. Az

állomástól a palotáig a helyőrség legénysége fog sorfalat állani és az udvari kocsit a lovas gárdaezred fogja kísélni.

A program pontjai hivatalosan következőleg vannak megállapítva:

Augusztus 28-ikán Berlinbe mennek a felségek, ahol részt vesznek a zászlófelavatási ünnepen. Este diszszoládás lesz az operában.

29-ikén a napot Potsdamban töltik. Az olasz király koszorút helyez Vilmos császár és *Frigyes* császár sírjára.

30-ikán nagy katonai díszszemle, utána fogadás a nagykövetség palotájában, este díszbéd lesz a potsdami császári palotában, amely alkalommal az uralkodók elmondják a hivatalos felköszöntőket is.

31-ikén a király visszautazik Olaszországba. A német császár már november havában viszonzozza az olasz király berlini látogatását. November 5-én vagy 6-án egy német hajóraj kíséretében Olaszországba megy.

Az olasz királynak Svájcban való átutazása alkalmából a rendőrség a legnagyobb óvatintézkedéseket tette. Az összes pályaudvarokat a király érkezése előtt félórával teljesen elzárják a közönség elől. A sajtónak igen korlátozott számban és csak Gőshehenben adtak helyet. Chiasottól kezdve külön biztosító-vonat jár az udvari vonat előtt.

Páris, augusztus 26.

Itt állhatatosan tartja magát az a hír, hogy az olasz király a pétervári és a berlini látogatás után ide is eljön, hogy viszonzozza *Loubet*-nak a Quirinalban bejelentett látogatását. Állítólag már megtalálták a módját a quirinali látogatásnak a Vatikánnál folytatott tárgyalások révén.

Délafrikai dolgok.

Budapest, augusztus 26.

Londonból tegnap azt a meglepő hírt becsatolták világgá, hogy *Krüger* a tegnapi utrechti konferencián lemondott a boerok vezetéséről és a boer tábornokok *Bothát* jelölték ki a délafrikai boer párt vezérének. Ez a hír mindenesetre megerősítésre szorul még s aligha bele nem tartozik abba a hájszába, amelyet az angol sajtó egy része a hontalanná lett transvaali elnök ellen kezdett. Azt vetik szemére, hogy magával vitte a délafrikai boer köztársaságok állampénztárát. A nagyobb angol lapok éppen nem csatlakoznak az öreg ex-elnök gyanúsításához s az angol közvélemény higgadtabb része már politikai okokból is rosszulja a hájszát. A fővádpont az, hogy *Krüger* hazájából állítólag óriási pénzüsszeget hozott magával Európába és most kutatják, hogy mi történt a pénzzel. A három boer generális Európába jövetelét is ezzel az ügyvel hozzák kapcsolatba. *Botha*, *De Wet* és *Delarey* állítólag főleg azért utazott Hollandiába, hogy az elnököt elvigyék a pénzt.

Ma néhány angol lap az egykori elnöknek védelmére kél. Egyik újság *Krüger* magántitkárnak, *De Bruyn*-nek nyilatkozatát közli, amely szerint a korpórtól hírekben egy szikrányi igazság sincs. Az elnök elutazása előtt összes megtakarított pénzét a pret'riai nemzeti bankban helyezte el és azt a boer kormány rendelkezésére bocsátotta. A többi tulajdonát gyermekeinek hagyta, azzal a kikötéssel, hogy szükség esetén kötelesek a kormánynak felajánlani. Az elnök csak annyit vitt magával, amennyi szükséges volt az utazásra s jelenleg két birtoka jövedelméből él. Az *Express* a titkár kijelentéséhez azt a megjegyzést fűzi, hogy *De Bruyn* arról az aranyról nem szólt, amelyet *Lorenzo-Marquez*-ban hajóra adtak és Európába szállítottak.

A *Daily News*-ban egy *Cameron* nevű ember levele jelent meg, amelyben az öreg elnököt pártfogásba veszi ama támadás ellen, hogy *Krüger* önző és nem éppen bátor módon csakis azért menekült, hogy magát biztosítsa és ezért hazáját és hiveit oserbenhagyta. Ezzel a támadással szemben határozottan állítja, hogy az elnök akkorájában a boer parancsnokokkal tanácskozott s a tanácskozás alkalmával a parancsnokok egyhangú s sürögös kívánságára határozta el magát az Európába való utazásra. Akkor még azt hiték, hogy az elnök a boer ügynek sokkal többet használhat Európában. Erősen reménykedtek az európai nagyhatalmak beavatkozásában és mindenki azt hitte, hogy e reménység megvalósulásához szükséges az elnöknek személyes közbenjárása. Valóban szükségtelen, mondja a levél írója, az öreg urnak fizikai és erkölcsi bátorságát védelmezni, mert hiszen arról egyetlen nagy kortársa sem adott több és lényesebb bizonyítékot. A *Daily News* vezérelőkben fenntartva a levélre, megjegyzi, hogy *Cameron* levelének adatai teljesen megegyeznek azokkal a hírekkel, amelyek *Krüger* elutazása alkalmával származtak. Még eddig nem tudták bebizonyítani azt az állítást sem, hogy *Krüger* csak azért menekült, hogy saját bőrét megvédi. Abban az időben, mondja az újság, midőn a boer tábor-

nokok dicsőségét ünnepeik, nem éppen illő ilyen vádaskodással föllépni.

Természetes, hogy a boer vezérek sem ilyfajta reklamáció céljából érkeztek Európába. Ellenkezőleg: tisztán politikai okokból vállalkoztak az utazásra. Azt akarták megbeszélni, hogy minő politikát kövessenek a békekötés után a boerok; nyugton maradjanak-e, vagy készülődjenek-e a megtorlásra. Mint tegnap *Utrechből* jelentették, a boer vezérek tanácskozásán *Botha* békes politikai jelölése győzött *Krüger*-nek harcias jelölésén. Egyedül *Leyds* és *Reitz* szavazott *Krüger*-rel, a nagy többség azonban *Bothán* békes indítványaihoz csatlakozott. E határozat következtében keletkezett az első bekezdésben említett hír *Krüger* lemondásáról.

A *Times* máj számában megújítja azokat a vádakat, melyeket már több ízben emeltek a hadügyminisztérium ellen a délafrikai háború céljaira való föltölti lóvásárlások alkalmából. Az ezzel kapcsolatosan történt visszaélések megvilágítása végett a *Times* közlése az *Hungarian* aláírású levelet, melynek írója magyar ember, akit a lap szerkesztősége személyesen ismer. Ennek a *Hungariannak* módjában volt megfigyelni a magyarországi lóvásárlásoknál elküvetett visszaéléseket. Észleleteit nem hallgatta el, hanem jelentést tett rólok több tábornoknak, valamint a lószállítókra felügyelő katonai főintendánsnak is, még pedig kiméletlenül, személyekre való tekintet nélkül. Meglátogatta *Lord Roberts*-t is és a kormány több tagjával is megbeszélte az ügyet. Meglepetésére azonban azt a felvilágosítást kapta, hogy a kormány ismeri ugyan a lóvásárlásoknál elküvetett visszaéléseket, de semmit sem tehet ellenük, mert politikai okokból nem változthat a lóvásárlások mostani rendszerén. A *Hungarian* kijelenti, hogy mikor leplezését a hivatalos körökkel közölte, távol állott tőle minden fizleti érdek, hanem csak az volt a célja, hogy megmentse a magyar könnyű fajtájú lovak becsületét, kimutatva rólok, hogy igenis alkalmasak a háború céljaira, csak hogy a közvetítők visszaélései következtében csupa alkalmatlan lovak szállítottak a hátseregnek. Ő egyébként azt kívánja, hogy a kormány kérje ki ebben az ügyben a budapesti angol főkonul véleményét is. A *Times* a *Hungarian* levelével kapcsolatban arra emlékeztet, hogy az alsóházban a lóvásárlásról folytatott vita alkalmával *Balfour* és *Brodrick* nem voltak hajlandók hozzájárulni a tényállás tisztázásához, amivel esetleg elbárhathatták volna azt a vádat, hogy a belügyminisztérium válságos időkben nem volt képes feladatának megfelelni.

A föltölti parlamentben, mint Fokvárosból jelentik, a Csallamügyész benyújtotta a hadijog alatt elküvetett cselekményekért való indémtilásról szóló törvényjavaslatot és azt ajánlotta, hogy bizottságot küldjenek ki a hadijog alkalmazásának megvizsgálására. *Theron* szövetségi elnök kijelentette, hogy hozzájárul a javaslatához és örülne a vizsgálóbizottság kiküldetésének, hogy a ház maga is lássa, mit szenvedett a nép. A háznak arra kell gondolnia, hogy elnyomott és bánlatalmazott néppel van dolga, amely sokat szenvedett bár némán. A hollandus képviselők különösen arra utáltak, hogy bennszölitteket használtak kémkedésre.

Bermudából jelentik, hogy a *Staffordshire* gőzös 1046 boer hadifoglyal elindult onnan.

HIREK

Budapest, augusztus 26.

— BUDAPESTI NAPLO. Augusztus 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. *Erődi* Béla tankerületi főigazgató megérkezett kéthónapos szabadságáról s átvette a főigazgatóság vezetését.

— Apponyi Albert Versecsen. Gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke — mint verseczi tudósítónk jelenti — szeptember hónap első napjaiban lerándul a verseczi gazdasági kiállítás megtekintésére. A házelnök méltó fogadtatására nagy előkészületek folynak a verseczi polgárság körében.

— Olaszország öröme. Rómából táviratozzák: A Stefani-ügynekesség egy udvari jelentést közöl, amely szerint *Heléna* királyné az anyaság reményének ötödik hónapjában van.

— Kitüntetés. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Boschán* Jakab budapesti lakosnak a jöteknység terén szerzett érdemei elismerésül, a Ferenc József-rund lovagkeresztjét adományozta.

— **Oroszlánok a Nemzeti Múzeum lépcsőzetén.** A Nemzeti Múzeum lépcsőzetének két oldalán két falpatszerű, faragott kőből emelt fal van, ez ideig azonban még mindig abban az állapotban, amiben a szabadságharcot is átélte, kiépítetlenül, csupaszon. A Múzeum száz esztendősi jubileumára végre megkapja a két fal a maga díszét. Két hatalmas kőoroszlán nyújtózkodik majd végig rajtuk. A szobrok mintáit az ezzel megbízott szobrász, Markup Béla már elkészítette és be is küldte a képzőművészeti tanácsához.

— **A sah Párisban.** A perzsa sah elhagyta Angliát és mint tudósítónk táviratozza, ma Párisba érkezett. Calaisba érkezésekor a sah a következő táviratot küldte *Edvárd* királynak:

Még egyszer őszinte köszönetemet óhajtom kifejezni azért a jóakaró rokonszenves fogadásért, amelyben londoni tartózkodásom alatt felsegéd és a királyné, valamint a walesi herceg részesített. Felsegéd meg lehet róla győződve, hogy angolországi utazásom kellemes, kitérülhetetlen emlékem marad.

— **Favier püspök balesete.** Pekingből táviratozzák, hogy *Favier* püspök szülését következében a baloldalán megbénult. Faviert nagyon sokat emlegettek az újságok a pekingi követségek ostromának idején, mert *Favier* s a Pekingben szorult francia szerzetesek állítólag szintén részesek voltak a fosztogatásban, mikor a szabadító nemzetközi csapatok megérkeztek a kínai fővárosba. *Favier* mentegette magát a gyanúsítás alól, de elismerte, hogy azt az értékes holmit, amit az európai katonák raboltak, megvásárolta s olyan utalványokkal fizetett, amelyek franciaországi apáca-kolostoroknak voltak címezve. Ezeket az utalványokat a francia katonák be is váltották, mikor hazatértek Franciaországba.

— **A vesegyulladás operatív gyógyítása.** Berliini lapok közlik, hogy dr. *Edebohls* berlini orvos rájött arra a módra, hogyan lehet a vesegyulladás operatív útján gyógyítani. Tízennyolc esetben végzett operációt és pedig nyolc alkalommal egyoldali, kilenc alkalommal kétoldali vesegyulladás esetében. Tízennyolc esetben mindkét vesén végezte a műtétet. *Edebohls* szerint ez a műtét minden eddigi operációtól abban különbözik, hogy a veseszövet megsértése nélkül történik a vese hártályának átmetésze, amelynek elválasztása után a vesét az azt körülvevő zsírpárnába helyezi. A hártály elválasztása által a vese és környezete között élénkebb a véráramlás, s ennek következtében a betegszövet bővebben jut vérhez. Dr. *Edebohls* nyolc esetben teljes eredményt ért el.

— **Új napilap Aradon.** *Aradon*, a vidéki hírlap-irodalom egyik empóriumban Szent István-napján indult meg a harmadik napilap, még pedig meglehetősen érdekes körülmények között. A régebbi két napilag közül az egyik, az *Arad és Vidéke*, amely ezelőtt az aradvárosi és megyei függetlenségi párt organuma volt, tulajdonost s egyuttal politikai programot is cserélt. A vevő ugyanis egy konzorzióm, amely az aradmegyei agráriusokból alakult, s amely természetesen azért szerzte meg a lapot, hogy szószólója legyen az ő politikai, gazdasági és társadalmi irányzatának, — mely a színgy liberális kereskedő városban meglehetősen elszegelett. A lap régi munkatársai mind kiváltak a szerkesztőség kötelezőből, kivéve az addigi felelős szerkesztőt és társulajdonost, aki névtelenül továbbra is dolgoztatásra maradt az *Arad és Vidékének*. A régi szerkesztőség, az aradi függetlenségi és negyvennyolcas párt támogatásával, *Függetlenség* címmel új lapot indított, amelynek főszerkesztője *Müller Károly*, a függetlenségi párt elnöke, felelős szerkesztője pedig *Benedek Árpád*, az *Arad és Vidéke* volt segédszerkesztője. A lapnak eddig megjelent számai sok ízlésről, újságírói ügyességről és temperamentumról tanuskodnak.

— **Főpapi kitüntetés.** Dr. *Kiss János* budapesti tudományegyetemi tanár, a kiváló egyházi tudóst, a pápa házi prelátusává nevezte ki.

— **Riadalom egy misén.** A mainzi székesegyházban ma mise után nagy riadalom támadt. Egy férfi ugyanis a tolongásban tüvel szurkált meg néhány asszonyt és leányt. A furcsa merénlyőt, a ki valószínűleg örült, letartóztatták. A rendőrségben hiába lakgatták, meglagadott minden felvilágosítást.

— **Jótekingyűlés est.** *Tanítófalva* közönsége s hó 20-ikán este a tótfalu toronyóra javára, amely a két év előtt pusztított tűz martaléka lett, hangversenyyel és élőképekkel egybekötött táncmulatsógot rendez, amelynek élén *Vajda Károlyné*, a *Fehér Kereszt* Egyesület házi bizottságának elnöknője, *Rössler Ernőné* főmérnök, *Boschán Jakab*, a *Ferenc József-rend* lovagja áll. A rendezőség szórakoztató programról gondoskodik. Az élőképeket *Fesztay Árpádné* rendezi. A műsor többi számai pedig részben műkedvelők, részben pedig művészek és művésznők tölthetik be. A zenét *Csömör Jóska* bandája szolgáltatja. A mulatságon való részvétel személyenkint 2 koronába kerül. A jótekingyűlésre való tekintettel a rendezőség felülfizetéseket is köszönettel fogad és hírlapi ag nyugtázza.

— **Megszökött gyermekek.** Tegnap délelőtt *Nagyléder József* közművesegéd két kis gyermekét

az órájával zálogházba küldötte. A gyerekek hat koronáért elzalogosították az órát és a pénzzel megszökötek. Az egyik gyerek nyolc éves, a másik tíz. Atyjuk följelentésére a rendőrség keresi őket.

— **Margit Zsófia hercegnő halála.** Mint már jelentettük, hétlőn dében egyórákor a király is element *Gmunden*ben és a württembergi herceg altmünsteri nyaralójában részvétét fejezte ki a gyászolóknak. Vele volt *Gizella* bajor hercegnő is. Ma reggel, mint *Gmunden*ből táviratozzák, a württembergi hercegi család tagjainak jelenlétében gyászmise volt a kastély kápolnájában. Ezalatt a halottas-szobában, dr. *Braun* orvos-tanár felügyelete alatt ólompesétekkel elzárták a koporsót, melyet délelőtt kilenc órákor a kápolnába vittek. A koporsóra az elhunyt hercegnő kis gyermekéi bokrákat tettek. *Gmunden* városa kószorút helyezett a ravatalra. Holnap megy végbe a holttest beszentelése, melyen a király is jelen lesz. Ezután a halottat *Ludwigsburgba* viszik s az ottani kastély-kriptában temetik el, ahol a hercegi párnak 1900-ban elhunyt kisebbik fia is örök álmát alussza. — *Gmunden*ben a köz- és magánépületek legtöbbjére gyászlobogót vontak fel. A sétánygversenyeket beszüntették. — *Stuttgartban*, mint onnan táviratozzák, a lapok külön kiadásai révén terjedt el a gyászshír, amely mélyesen megrendítette az egész lakosságot. Kiváló szellemi és lelki tulajdonságaiért a lakosság legszelebb körében a legnagyobb tisztelgetnek és szeretettel ürvendett *Margit Zsófia* hercegnőszón. A württembergi lapok cikkei mind ez a szellem sugallta s a hírlapok talán még sohasem voltak oly igaz és hű kifejezői a nemzet nagy gyászának, mint ezuttal. Az elhunyt hercegnő iránt való kegyelethől négyheti udvari gyász rendeltetett el.

— **Krisztus ábrázolója megnősült.** *Oberammergau* színpadán hirdette a passziójátékokban a szeretet igéit Krisztus szavaival *Láng Antal* fazekasmester. A szentírás szavai átjárták az ő lelkét is és eldobva magát az agglégényélet gyönyöreit, bevezetett a házasság csendes kikötőjébe. Felsegése a kórus vezetőjének, *Rutz Jakab* kovácsmesternek a leánya, *Matild*, aki a védőszellemek karában pompás szopránhangjával vonta magára a hallgatók figyelmét. Az esküvő tegnap ment végbe és a lakodalmi vendégek közt messze vidékekről jöttek olyanok, akik megnézték az oberammergau passziójátékokat.

— **Kossuth Lajos századik születésnapja.** *Pestvármegye* is részt kér abból a nagyszürenek igézőző ünnepségből, amely egy nagy nemzet hődotlata *Lesz Kossuth Lajos* halhatatlan szellemének. *Beniczky Lajos*, a vármegye köztisztviselőben álló alopánja a következő meghívóban kéri föl a mauzóleum alapkövetélteli ünnepén való megjelenésre a vármegyei bizottsági tagokat:

Budapest fő- és székváros tanácsától a következő meghívót kaptam:

Kedves barátaink és atyánkfiai! Budapest székesőváros törvényhatósági bizottsága 1. évi június hó 18-án tartott közgyűlésében elhatározta, hogy *Kossuth Lajos* születésnapjának századik évfordulója alkalmából a nagy hazafi emlékeztetőre emelendő mauzóleum alapkövetélteli ünnepélyesen letétessek. Ezen alapkövetélteli ünnepélyre, mely tolvó évi szeptember hó 19-én délt tizenkét órákor fog a székesővárosi kerepesi-utj temetőben megtartani, benneteket hazafias tisztelettel ezennel meghívunk. Budapest, 1902. évi augusztus hó 11-ken. Budapest székesőváros közönsége: *Halmos János*, s. k. polgármester.

Abban a megjegyzésben vagyok, hogy *Kossuth Lajos* emlékeztetésnek nagysága előtt nekünk is meg kell hajolnunk és meg kell jelenünk azon az ünnepélyen, amely országos jellegű lesz.

Személyesen óhajtván vezetni a vármegye közönségét ez ünnepen, felkérem, miszerint szeptember 19-iken délelőtt 11 órára a vármegye-házban lehetőleg diszmagyar vagy ünnepi ruhában megjelenni sziveskedjék.

Ma délután 5 órákor *Lakatos Miklós* elnöklöte alatt a magyar nők köréből alakult rendező-bizottság négyes értekezlet tartott a Sas-körben. Az értekezlet elnögdia a *Barta Mariska* által szerkesztett „*Kossuth álma*” című költeményt, melyet maga a szerző fog szeptember 19-én a Múzeum lépcsőzetéről elszavalni. Ezután a nőbizottság elátározta, hogy a Budapestre feltráuldo ags honvédek és a külföldről jövő magyarok ellátásáról és elhelyezéséről gondoskodni fog s egyzersmind felkéri Budapest közönségét, hogy akik tehetsik, jogadják magukhoz az ags honvédekét és küllöldieket, — ha csak ebédre is — s eme szándékukat jelentsék meg *Mezey Péter* (Múzeum-körút 35. szám) fővárosi bizottsági tagnál. Az ünneprendező bizottság kiküldött albizottságai ma este 8 órákor összülést tartottak, melyen az ünnep részleteit tárgyalták s az eddig elvégzett munkáról tettek jelentést.

Nagyvárad törvényhatósági bizottságának különböző pártokból összehíllított *Kossuth-ünnep* rendező-bizottsága ma megállapította az ünnep programját. Az ünnep szeptember 19-én lesz. Az összes lelekezteket felkéri ünnepi istentisztelet tartására. Délelőtt

a város díszközgyűlést tart, melyen *Beöthy* helyettes főispán elnököl és az ünnepi beszédet *Rád Odón* mondja s *Kossuth* emlékének jegyzőkönyvben való megörökítését indítványozza. mire még *Hlatky Endre*, a szabadlívpart elnöke *Kossuth-szobor* felállítását indítványozza. Az indítványokhoz a tanács nevében *Rimler Károly* polgármester csatlakozását jelenti ki. Végül *Szokolay Tamás*, a függetlenségi párt elnöke indítványozza az elhangzott beszédek kinyomatását és jegyzőkönyvben való megörökítését. Este a színházban díszelőadás lesz. A polgárságot felkéri a házak fellobogozására. Szeptember 21-én a Rhédey-kertben nagy népiünnep lesz, melyen *Barabás Béla* fog beszélni. A budapesti *Kossuth-ünnepre* a város képviselőket küld.

— **A Himnusz a templomban.** *Brezmőbányáról* írják: Egy igen sajnálatraméltó ügy tartja a város hazafiasan érző közönségét igazgatottságban. Oly ügy ez, mely felett egykönnyen nem lehet napirendre térni s melynek így folytatása is léssen az illetékes fórumok előtt. Arról van t. i. szó, hogy római katolikus plébániának adminisztrátora kitiltotta a templomból a magyar nép imádságát — a Himnusz. Dr. *Dianiska Sándornak* hívják az adminisztrátort, aki Szent István napján, mely nemcsak egyházi, hanem törvény által szentesített országos nemzeti ünnep is, nem engedte meg a Himnusznak szentmise után való éneklését. Mindezeideig szokás által szentesített jogát képezte hazafias érzelmű közönségünknek, hogy szentmise után nemzeti Himnuszával dicsőíthette Istenét, mint hogy tette ezt legutóljára augusztus 18-án is, király ő felsége születésnapján. Dr. *Dianiskának* augusztus 18-ikán nem volt kifogása a Himnusz ellen, de két nappal később már dogmaellenesnek találta azt. *Persze Dianiska* ur a pánszála agitátoroktól tanulja a hazafiaságot.

— **Az amerikai magyarok zászlaja.** Az amerikai magyarság nagy lelkesedéssel készül arra a máris impozánsnak ígérkező ünnepségre, amelylyel a nemzeti szövetség Amerikába küldött zászlóját fogadják. A ma érkezett amerikai lapokban már részletes program olvasható arról, hogy milyen lesz ez a magyar ünnep — az idegen talajon. A zászlóvivő küldöttség fogadásában egy testé váltak az összes newyorki és New-York körüli magyar egyesületek. Hogy azonban ellenlék nélkül ne muljék el ez a magyar ünnepelés se, a magyarság egy töredéke, a newyorki *Magyar Republikánus Club* e hó hetedikén azt a határozatot hozta, hogy nem vesz részt a fogadási ünnepségen. Az egyesületben azonban sok a tót s valószínűleg ezeken a befolyása és szavazata döntött a határozat meghozatalában. Ez a kis szecesszió nem igen fog ártani az ünnep méltóságának.

A *Statendam* hajó elé, mely a zászlót viszi és augusztus 30-án, legkésőbb 31-én érkezik Newyorkba, kisebb hajó viszi a fogadó-bizottságot, mely katonai zenekart szerződtetett a hajórára. A kis hajó a nagyot a hobokeni hajó-állomásra kíséri s a vámvizsgálat megejtése után a zászlót hozó küldöttség és a bizottság 12 kocsiiban elhelyezkedik s a newyorkioldalmegyát. A küldöttség a *Brodwayon* levő *Hoffman-House*-szállóban fog lakni. A zászló ünnepi átvevése szept. 1-én lesz. Az amerikai magyarság nagy díszmenetben, lovas bandériummal, hosszú kocsisorral és az egyesületek tömeges fölvonulásával a *Hoffman-House* elé megy s a zászló-küldöttséget a menet élére helyezve, a 43-ik utca és a *Madison-avenue* sarkán levő *Grand Central Palace* nagyerőmébe vonul, melyben tizezer ember élér. Itt lesz a zászlószentelés. Zászlónyául a *Clevelandban* lakó *Kundtz Tivadarné* nyerték meg. A magyar ünnepi szónoklatot *Weltner Ignác* mondja és négy különböző felekezeti lelkész magyar nyelven rövid beszéd kíséretében megdítja a zászlót.

— **A népisikolai könyvtárak intézői.** A hivatalos lap ma számának jelentése szerint a vallás-és közoktatásügyi miniszter kinevezte őt évre a népisikolai ügyi könyvtárakat intéző bizottság elnökévé: dr. *Sebástyán Gyulát*, az országos közoktatásügyi tanács titkárat, előadó-jává: *Tóth Rezső* tanárt, tagjává: dr. *Alexander Bernát* egyetemi tanárt, *Benedek Elek* írórt, *Csernoch János* országgyűlési képviselőrt, dr. *Bánóci József* egyetemi magántanárt, tanítóképző intézeti igazgatórt, dr. *Kenedi Géza* ügyvédet, lapszerkesztőt, dr. *Kodmány Lajos* tanárt, címzetes igazgatórt, dr. *Marcali Henrik* egyetemi tanárt, dr. *Margalits Ede* egyetemi tanárt, *Móra István* polgári leányiskolai tanárt, írórt, *Klupathy Jenő* egyetemi magántanárt, *Uzváry Béla* királyi tanácsost, a Néptanító Lapja szerkesztőjét, *Szecs Farkas* teológiai tanárt.

— **Letartóztatott jegyző.** *Szegedről* táviratozzák: A szegedi rendőrség letartóztatta *Bachill János* volt vadkerti segédjegyzőt, aki nagy időn él és mindenütt adóságokat csinált. Vadkert előjárósága táviratilag kérte *Bachill* fogvatartását, mert ellene több bűnyű van folyamatban. *Bachill* beismerte, hogy egy szegedi laphoz néveléírásával személyesen vitt be egy cikket, melyben *Fray* vadkerti jegyzőt azzal rágalmazta, hogy apósát leütötte. *Temesváry* alkapitány és több tanu előtt még tegnap is fenntartotta ezt a valótlán állítását.

— **A clevelandi Kossuth-szobor ügye.** A tőrészentmártoni panszav újsg kábel-telegrammja, amiben szörnyű nagy tót diadalról adott hírt a clevelandi Kossuth-szobor ellen indított akcióban — legalább is szertelenül tulzott. Nem lep meg bennünket az az objektív híradás, amely egész más világításban adja elé a clevelandi Kossuth-ügyet, mert előre is kételkedünk abban, hogy igazat mond a tót újsg telegrammja. A ma érkezett magyar lapok szószerint közlik azt a határozatot, amelyben a clevelandi városi tanács visszavonja azt az engedélyt, amely szerint a Court of Honor-ra helyezték volna el a Kossuth-szobort, a visszavonásnak azonban *forgalmi okok* az argumentumai. Az új határozat értelmében fölhatalmazza a tanács a magyarokat, hogy a szobrot bármely parknak valami előkelő helyén állítsák föl s fontartja magának azt a jogot, hogy később áthelyezhesse a szoborművet a díszterre. A határozatnak különben ez a szószerinti szövege:

Miután Cleveland városának egyesült magyar egyesületei Kossuth Lajos, a hazafi és a szabadság bajnoka emlékének megfelelő szobrot óhajtanak állítani és azt a város iránt való ragaszkodásuk, valamint Kossuth Lajos emléke iránt való kegyeletük jeléül a városnak ajánlották, amelyet Cleveland városa elfogadni hajlandó és miután a város forgalmi érdekei kívánatosnak teszik, hogy a tótér más egyéb célokra tartassék fenn s így nem tanácsos ottan szobrot állíttatni, a városi tanács azon óhajának ad kifejezést, hogy a szobor a város parkjainak valamelyik előkelő helyén állíttassék föl. Így határozatik, hogy az egyesült magyar egyesületeknek megadatik az engedély, hogy Kossuth Lajosnak szobra az Euclid (vagy University) Circle-en felállíttassék. az említett szobor annak fölavatása után Cleveland város tulajdonába megy át s a város föntartja magának a jogot, hogy az említett szobrot a tervbe vett Court of Honorra (díszter) helyezhesse át.

Ez bizony vereségnek csak igen igen nagy rosszakarattal mondható. Az bizonyos, hogy a szláv agitációnak tulajdonítható az, hogy a szobor nem az eredetileg meghatározott helyen fog állni, de amint ez az agitáció megindult, szükség is volt erre az engedélyre. Az amerikai polgárság nem akarhatta úgy megfizetni Kossuth Lajos emléket, hogy a díszterren felállított szobor ok legyen az állandó háborúságra azok részéről, akik számára Kossuth Lajos nem volt elegendő nagy ember.

— **Rulett-tragédia.** A napokban reggel Monte-Carloban nem messze a kaszinótól egy elegánsan öltözött fiatal embert találtak felakasztva egy pálmán. A korai sétálók mikor megpillantották az öngyilkost, zajt ütöttek, s csakhamar kiszült, hogy az öngyilkos egy fiatal brazilai, a neve De Gomittas y Sanderos, aki a játékszenvedélynek lett az áldozata. San-Paoloból Párisba érkezett, ahol a menyasszonya lakott, akivel most az őszel lett volna az esküvője. Egy hónappal ezelőtt kirándult egy barátjával Monte-Carloba és rülettet játszott. Nagy összegekben játszott és vesztett. És egyre táviratozott pénzért Braziliába és a menyasszonyától is sikerült kiereszkolnia százezer frankot és azt is elvesztette. Egy-két nappal később aztán levelet kapott menyasszonyától és jövendőbeli apósától, hogy az eljegyzést felbontják. Mint örült játszott akkor este a braziliai és egy ideig nagy összeget nyert. Tíz óra felé azonban fordult a szerencséje és akkor minden pénzét elvesztette. Ekkor odahagyta a játékbankot, kiment a kaszinó parkjába és egy finom zöld zsineggel felakasztotta magát.

— **Halálozás.** Csajághy Károly ügyvéd, a magyar királyi államvasutak nyugalmazott titkára aug. 21-ikén 59 éves korában Bicskén meghalt.

Wellsch Hugó fővárosi építész és nagyvállalkozó súlyos csapás érte. Négyéves fiauskája, Bandika, tegnap meghalt. A köztisztviseltemben álló szülők iránt széles körben nagy a részvétel.

Trassi László debreczeni városi adópénztárnok 42 éves korában meghalt.

Szombathelyen tegnap temették nagy részvét melett Halász Ferenc szombathelyi tanfelügyelő nejét, született Köller Gizellát. Dr. Tóthlányi Ármán fővárosi ügyvéd az elhunytban anyósát gyászolja.

Chincholle, a Figaro hírneves munkatársa és egyúttal legrégibb tagja e lap szerkesztőségének, egy párisi távirat szerint ma elhunyt. Chincholle a párisi riporterek elnöke, a párisi újságíró-testület népszerű és kedvelt alakja volt.

— **Merénylet egy léghajó ellen.** A berni katonai léghajós-osztály egyik léghajója tegnap több tiszttel s egy Schek nevű kormányossal fölszállt. A léghajó utasai Freiburg közelében észrevették, hogy alulról fegyverrel lövöldöznek rájuk. A léghajósok legott kidobálták homokos zsákjait, miáltal hajójuk lőtávolon túl emelkedett s így megmenekültek a merénylők golyói elől. A vizsgálatot megindították.

— **Öngyilkos technikus.** Szabó Gábor hajduböszörményi földbírtokos 17 éves Kálmán fia, aki mint negyedéves műegyetemi hallgató a vakációt föl-

tötte otthon, ma hajnalban revolverrel föbelötte magát és meghalt. Egy izben már a második emeletről is leugrott de akkor nem történt baja. Hir szerint az életunt fiatal ember idegbajos volt.

— **Nyilatkozat.** Olay Lajos országgyűlési képviselő a következő nyilatkozat közlésére kér fel bennünket:

Az *Alkotmány* című lap augusztus 23-iki számában a *Fönöleges apostol* című cikkben támadás van ellenem. Azt állítja a cikk, hogy bizonyos Engel-féle fonógép értékesítése tárgyában *folytoman közbenjárta* m s hogy a feltaláló Engel tartozásaiban *állítólag érdekelve vagyok*. Állítja pedig aként, hogy engem összekötésbe hoz Györffy Gyula képviselő ural, aki ellen oeszmány vádak egész sorát hozza fel s állítja azzal a céllal, hogy az oeszmány vádak homályja engem is elborítson. Györffy Gyula képviselő ur az én vóm. A közönség, a cikk írója és sugalmazója tudja ezt. Az ellenem intézett támadást e körülmény felhasználásával akarja a világ előtt alaposnak feltüntetni. Györffy képviselő ur elegendő íerfl önmagáért, nem szorul arra, hogy véjdem, holott ehhez családi összekötötésünk alapján jogom volna. De az ellenem intézett támadást egy pillanattal sem tűröm s messze utról ma reggel jöve a fővárosba, sietek azt visszautasítani. Ez a támadás tökéletesen alaptalan gyanúsítás s nem más a célja, mint rágalmazás, Engel fonógépéhez s annak értékesítéséhez semmi közöm s Engel tartozásairól semmi tudomásom. Se hitelezője, se kezeze, se adósa nem vagyok és nem voltam, se közvetve, se közvetlenül, se közelem, se távoli vonatkozásban.

Az *Alkotmány* című lap klerikális és minden becületés és szabadelvű férfit megpiszkolni törekszik. A cikk írója névtelenül szerepel a lapban. Névtelenül gyanúsít és rágalmaz. Ilyet csak gyáva és hitvány ember cselekszik. Multam és egyéniségem feljogosít arra, hogy az efféle bukált orvost még sajtóper után is keresgéljem buzhódt odújában, hanem e helyett engedjem át a becületos emberek megvetésének. Ha előáll saját képeben, majd akkor elhatározom, hogy esetleg nem bánok-e el vele másképp.

Olay Lajos orsz. képviselő.

Közreadjuk ezt a nyilatkozatot azzal a megjegyzéssel, hogy Olay Lajos képviselő urnak erre a nyilatkozatra tulajdonképpen szüksége sem volt. Az ő szeplőtelen jelene, köztisztelétől övezett szereplése felette áll az ily pártpolitikai tendenciák szolgálatában álló gyanúsításoknak.

— **Felsüllyedt hajó.** Fiuméből jelentik: Az Adria Jókai nevű hajója, amely most a fumei kikötőben rakodik, Karóffól jövet június 28-án este Portugália partján *Kap Sagres* mellett összeütközött a *Konul Kaestner* nevű angol vitorláshajóval. Jókai a vitorláshajó mögött haladt és többször figyelmeztette kitérésre. A vitorlás azonban rosszul manőverezett és így történt, hogy a Jókai baloldalt beleütközött. A vitorláshajó kapitányával, *tisztségével és szakácsával elsüllyedt*, három matróz a Jókaiába kapaszkodva megmenekült. A Jókait a harmadkapitány vezette. A 116 tonnás vitorlásnak tulajdonosa a Cormond-társaság volt.

— **Szerencsétlenül járt aut. mobilisták.** *Teplitz-Schönau*-ból jelentik, hogy *Schnack* drezdai színingazgató, felesége s egy motorvezető kisérletében tegnap délután automobilon elindultak, hogy Budapestre jöjjenek. Alig néhány mértföldnyire Teplitztől, *Auperschein* község közelében a kirándulókat súlyos baleset érte. Egy nagyon meredek hegyről lejövet, az automobil benzinkazánja fölröbbszt s az automobil lángba borult. Az égő kocsiról csak nehezen tudtak menekülni az utasok. A két férfi súlyos égési sebeket szenvedett. Schnackné azonban sérletlen maradt. A szerencsétlenül járt automobilisták nagynehezen bevászorogtak Schalan vasúti állomásra, ahonnan Drezdába utaztak.

— **Jótekonvóla mulatság.** A Budakeszín nyaraló fővárosi ifjuság szépen sikerült mulatságot rendezett az „ingyen tej és ingyen kenyér” intézmény javára. Nagyszámu közönség gyűlt egybe a mulatságon. *Radó* Amária szép zongorajátékát erős tapsal jutalmazták. *Blau* Jolán osengő hangján a „Katalin” operetből éneket s éneket a közönség megismételtette. *Viharos* tetszést aratott *Moly Margit*, *Hejgy* Aranka tehetséges tanítványa énekével és előadásával. *Róssa* Sándor énekelve, *Fenyves* Sándor hegedűjátékával, *Saini* Gyula humoros jelölvasásával *Wiener* Leo szavaltával. *Breiner* Sándor és *Follacek* Károly komikus előadásaikkal arattak tetszést. A mulatság tiszta jövedelme százhataly korona volt, melyet a rendezőbizottság szerkesztőségünk után juttatott az „ingyen tej és ingyen kenyér” intézmény javára. Felülírtettek: „Hét önkéntes” 12 koronát, *Farkas Albert* 4, *Goldhammer A.* 4, *Dósa Károly* 2, *ösv. dr. Celligő Bódogné* 2, *Nitzky Mór* 2, *Békési József* 1, *Boskovits Zsófia* 1, *Braun N.* 1, *Kules Péterné* 1, *Láng Béla* 1 koronát és *Biau Irén* 24 fillért. Vázonnyi Dezső az összes nyomtatványokat díjtalanul készítette.

A *Nagy-Maroson* nyaraló ifjuság vasárnap délután a Korona-szálló nagytermében jótekonvóla előadást rendezett, amely szépen sikerült. Vigjátékok, monológokat és egyéb apróságokat adtak elő: *Freud* Sándor, *Kiss Antal*, *Frank* Frigyes, *Freund* Imre, *Steiner* René, *Bachmann* Szilárd, *Grün* Sándor, *Klein* Miklós, *Grün* Ilonka, *Grün* Frigyes, *Glück* Fülöp, *Mandi* Erzsike, *Kiss* Antal, *Mandi* Béla, *Bachmann* Ödön, *Wisinger* Jenő és *Frank* Frigyes. Az előadást *Bachmann* Sándor tanító tanította be. A mulatság jövedelméből *harmincegy* korona jutott az Ingyentej javára.

— **A miniszter nyaralása.** *Atlantic City*-ben, a híres amerikai fürdőhelyen a minap előkelő vendégek mulattak. Az egyik hosszú asztalnál az Egyesült Államok igazságügyi minisztere, két barátja és négy hölgy. Egy másik asztalhoz pedig három filadelfiai milliomos, bizonyos Schoen, Cremp és a nem éppen ismeretlen nevű Steven-son valami unokája került, de kissé már fölhevült állapotban, valami jó vacsora után. A milliomosok úgy viselték magukat, mintha saját kocsisai lettek volna. Olyan illetségeket engedtek meg maguknak, hogy a hölgyeknek kedvük lett volna elmenekülni, ha ugyan jónevelésű hölgy egyáltalában képes megkülönböztetni az illendőtől az illetlen. A miniszter azonban méregbe jött, rendretusította az urakat. De vesztéte, mert a három ur körülvette és szörnyen elverte. Letépték a kabátjáról, mellényéről, sőt az ingéről is az összes gombokat s bottal meg ököllel akkora daganatokat varázsoltak a fejére, hogy amikor azután fel akarta tenni a kalapját, legurult a fejeéről a cilind. A vendégek, meg a személyzet kidobta a kocsimábol a milliomosokat, a miniszter pedig bepörlöte öket.

— **Egy híres ház.** Régi idők emlékét örökíti meg *Velletri* olasz városban egy házba illesztett emléktábla. Azt hirdeti, amire a kis város lakossága ma is nagyon büszke, hogy valamikor abban a házban pihent meg II. Bourbon Ferdinand, *Garibaldi* és IX. Pius pápa. Az emléktábla felirata egyébként így szól:

Ebben a házban szállt meg 1849. május 18-án II. Bourbon Ferdinand, de néány szabad harcosa miatt nem volt nvuga ma saját hadseregében. — Itt aludt a reá következők éjél a győztes *Garibaldi*. — IX. Pius Portichiói Rómába jövet álmainak megfeszítéséről álmódozott — az idegen csapatok közt. — Itt aludt *Garibaldi* 1875-ben, amikor a haza fölszabadítása után visszatért. — A jövőben senki sem fog itt többé aludni.

— **Leszakadt hid.** Münchenben ma délután nagy szerencsétlenség történt. Mint tudósítónk táviratozza, a most épülő Cornelius-híd eddig ismeretlen okok folytán, nagy robajjal összedőlt s a hidon dolgozó munkásokat maga alá temette. A romok alól eddig tizenhét súlyosan megsebesült munkást sikerült megmenteni. Nyolc munkás holttestét is megtalálták már, de bizonyosra veszik, hogy még sokan lették halálukat a szerencsétlenségnél.

— **Az izé.** Az izé ezuttal nem operett, hanem léggömb. Valamelyik tiszamenti faluban szállott le és pedig végelgyengülésben. A gömb már óriás cseperke gombává változott a földön, amint ittott még megpuffadva meglapult s köröskörül a népség dehogy is mert volna közeledni hozzá. Végre is a harangozó, aki a téllábal amogy is az intelligenciában van, belefogózkodott egy kötéltelbe, odabátorkodott a többi mezei ember is és tanakodtak, hogy vajjon mi lehet ez a bolondság. Akadt olyan jámbor hívő is, a ki égi jelnek magyarázta az így közejük pottyang szörnyeteket, az vélemény azonban nem fogadtatott el. Végre is kimondták, hogy valami izérol van szó s a kisbíró kidobolta, hogy egy ilyen és olyan formájú izé el fog árvereztetni. A ki meg akarja venni, menjen a községházára. Mire az invitálásra nagyot köpött némely bátya, csak úgy a pipaszár mellett s azt mondta, hogy: veszi a fene.

— **Vitriolos fogadtatás.** A keleti pályaudvaron ma este izgalmas jelenet játszódtott le. Mikor a brassói vonat berobogott, kiszállt egyik szakaszból *Helmann* Frigyes honvéd puskaműves s mellette ment egy *Beinhacker* Miksa nevű utas. Alig értek a várakozó közönség közelébe, előugrott egy asszony s vitriollal leöntötte a honvédet. A gyilkos folyadékból *Beinhacker* arcába is esőpött. A merénylőt letartóztatta rögtön a rendőrség. Vallomása szerint *Galabér* Ilona a neve és *Helmann* házaságot ígért neki, aztán megszerzte a szavát s ezt akarta megfoszulni. Életveszélyes sérüléssel szállították be *Helmann* a helyőrségi kórházba, *Beinhacker* pedig ugyancsak súlyos sérüléssel a Rókusban ápolják.

— **Házasság.** *Dénes* Károly, Temesvármegye királyi segédtanfelügyelője, volt fővárosi hírlapíró, augusztus 26-án vezette oltárhoz a kassai székes-egyházban *Szieber* Ede királyi tanácsos, kassai tanterületi főigazgató leányát, *Margitkát*. Az esketési szertartást dr. *Takács* Menyhért, jászói prépost-prélatús vezérte ügyben segédlettel.

Friedlér Rafael Kőrömszezőről eljegyezte *Rosenfeld* Izrael leányát *Szerenát* Mező-Csáthon.

— **Baleset a gyakorlaton.** A rákosi katonai gyakorlatóteren nagy baleset történt. A 23-dik gyalogezred gyakorlatán az egyik századnak tízet vezényeltek. *Breyt* főhadnagy nagyon közel állott a tüzelő szakaszhoz és így történt, hogy egy vaktöltény tojtása a főhadnagy jobb felső karját érte. A főhadnagy összeesett és *Köves* ezredes intézkedésére rögtön beszállították a XVII. helyőrségi kórházba. A vaktöltény okozott seb igen veszedelmes, mert könnyen vérmérgezést okoz, ezért a főhadnagy sebért rögtön megoperálták és most már túl van a veszélyen. Az ezredben szigorú vizsgálatot indítottak, hogy megállá-

pítsák. kinek ügyetlenségéből, vagy rossz akaratából érte Breit íohadnagyot a szerencsétlenség.

— **Elveszett ékszerek.** Egy urinó a Rottenbiller-utcából jövet, a Hunyadi-tér, Andrássy-ut, Teréz-kört és Dessewffy-utak közötti vonalon elvesztett kék papírosba takart 3 brillians gyűrűt és egy brostut. A nő visszafelé jövet a Váci-körtől vilamoson a nyugati pályaudvarig ment s lehetséges, hogy a kosiban vesztette el az ékszereket. Az ékszerek tulajdonosa kéri a megtalálót, hogy az ékszereket helyezze letébe a rendőrségnél, hol a megtaláló gazdag jutalmazásáról gondoskodás történt.

— **Tetűtűz.** Ma a hajnali órákban tűz volt a Józsefvárosban; **Goldmann** József tejnyakkereskedő Örmény-gy-utca 13. számú háza gyulladt ki. Mire a VIII. kerületi és központi tűzörség kiért, a ház tetőjének udvar felőli része középen lángban állott. A tűzőlők kétórára nehéz munka után eloltották a tetőt, amelynek a közép harmadrésze égett le.

— **Kifogott holttest.** Augusztus 20-ikán **Tőköl** mellett egy öreg ember holttestét fogták ki a Dunából. A haza ósz, arca hosszás, szeme világos barna, bajusza ószes. Szürke kabát, mellény és nadrág, fehér alsó ruha és fekete dugos cipő volt rajta.

— **Cigányzene a Telefon Hírműködésben.** Ma esti cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előfizetőinek a Telefon Hírműködés. Nyolc órákor megszólal a Hírműködés **riadójára** s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigányzenék hallhatnak az abnorman egészen 11 óráig. E cigányzene-átvitelt az Émke-kávéháznál közvetíti a Telefon Hírműködés. É zeneátvitel azonban megszakított szünet 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi töredéktárolatokat olvasatja fel a beszélő újság és fél 10—10 óráig, midőn az este folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

(x) **Gebauer Károly** hazai érekeposoró-gyáros temetkezési intézete VII. Erzsébet-kört 26-ik számú házban van.

(x) **Kiváló orvosok** elismerik a Santal Egger kiváló jó hatását. Meglepi gyorsan használni mindazon bajknál, hol Santal-olaj, Copaiwa vagy Cubea van javasolva. Üvegje 3 korona a Nádor-gyógytárban, Budapest, Váci-kört 17. Postán bérmentve 3 korona 40 fillér.

Nyilt levél a főkapitányhoz.

Méltóságos Főkapitány ur!

Nemrégiben apró cikkek jelentek meg magyar lapokban az angol rendőrségről. Lehet, hogy túlzás, de az olvasók belőle, hogy a polícioman-ek igen intelligens, tanult emberek, kik szerényen, esendben, s a legnagyobb rend közepette végzik el dolgukat s maguk alig járulnak hozzá, hogy utcai botrány keletkezzen. Jártam magam is külföldön, mint ösmeretlen idegen szintén a rendőrökre voltam utalva, láttam nagy osódületeket, zsebtolvajokat fogtak el, végigszemléltem egy nagy munkástüntetést Catanában, a véres Szióliában, de aránylag a legnagyobb foku viharok közepette sem ragadtatták el magukat úgy a rendőrei, mint ma délelőt az Erzsébet-körtön.

Arrafele mentem, mikor megpillantottam, hogy egy rendőr nagyban vitatkozik egy eléggé tisztességes külsejű urral.

— Csak jöjjön utánam! — hangzott a parancs.

— De kérem, hiszen igazoltam magam! Kereskedő vagyok, restellek rendőri kísérettel végigmenni az utcán.

— Ne ellenszegüljön, hanem jöjjön! — volt az energikus ujjab felszólítás és a rendőr megragadta a szerencsétlen csuklóját.

— Éressze el a kezemet... Tudok én magam is menni! — és a fogoly ember szabadulni kívánt a kellemetlen és szégyenletes helyzetből.

A rendőr erre intett, mire odasietett egy másik is. Ábban a pillanatban ez első megragadta az „ellenszegülő” nyakát s nagyot lódított rajta. Majd még egyszer meglökte.

Az egész afférhez semmi közöm sincs, de abban a pillanatban felforrott a vérem, mert annyit láttam, hogy a delikvens se apagyilkos, se zsebmetsző. Később tudtam meg, hogy a vilamoson okozott valami zavart.

— Hogy mernek egy polgárral így bánni! Alávalóság! — hallatszott mindenfelől az összesereglett tömeg zaja, mert mindenki érezte, hogy ez a **lökődés** egyuttal méltatlanság is. Magam is felszólítottam a rendőrt, hogy ne verje azt az embert.

— Az urnak semmi köze hozzá!... Azt tesszük, amit akarunk...

Mint a gomba, úgy szaporodott egy pillanat alatt a rendőrök serege s csak az igazságnál maradozik, mikor megírom, hogy **hánc** rendőr rendezte el az **egy** védtelen bűnöst.

Hirtelenében nem tudtam mindegyik számát följegyezni, de hatról beszámolhatok. A vezér az 1422-ös volt, míg társai az 1197, 102, 1323, 1197, 1583 számot viselik.

Nagy osódület, utcai botrány, riadalom támadt. Hogy kik okozták, az a lentebbiekből kiviláglik.

Most pedig kérdem méltóságodat, hogy egy világvárosban illő állapot-e ez, hogy nem vértízít és szégyenletes-e az ilyen eset.

Tannaságtétel végett kötelességemnek tartottam mindezt elmondani, hihetőleg nem hiába.

Budapest, 1902. augusztus 26.

Pásztor Árpád.

FŐVÁROS

(*) **A vízvezeték igazgatóság jelentése.** A június hónapról szóló jelentésében megemlékezik a vízvezeték igazgatóság a hírlapokban annak idején bőven tárgyalt esetről, hogy a pesti oldalon június 4-ikétől 7-ikéig a **víz rozsdás volt.** A baj okát eleinte nem tudták kideríteni s a vélemény általában az volt, hogy a víz zavarosságát a vezető csövek elrozsdosodása okozta. Most azonban, a megtörtént kutatások után, a víz zavarosságának eredetére nézve a következők derültek ki:

Az újonnan üzembe vett dunakeszi partvonal rétegeiből ez idő szerint **oly mincsem teljesen kiugozódva a vastartalom.** Ez azonban olyan kicsiny rész hogy a dunakeszi partvonal kutjaiból napi átlagban szolgáltatott 40,000,000 kilogramm vízből csak 19 kilogramm vas-oxid-hidrá képződhetik. Ez az elenyésző csekély mennyiség is lecsapódik az iker-csatornában, mielőtt a víz a főtelepből szivó medencéhez ér.

Mivel azonban, a víz árama következtében, ehből a lecsapódott képződményből egyes helyek a szivó-medencébe kerülhetnek, megtörténhet, hogy a káposztás-megyéri telepről napi átlagban beszállított 90 millió kilogramm vízzel $\frac{1}{4}$, — 1 kilogramm vas-oxid-hidrá került a nyomó vezetékekbe. Mivel pedig a Megyerről bevezető két fő nyomócsőben ilyen szállítás mellett a vízsebesség még igen csekély, itt ez a **vasas rész még is ülepedhetett** s a vízvezeték úi szakasz üzembevitelének az idejéről eltelt másfél év alatt tekintélyes mennyiségre — mintegy 200 kilogrammra — szaporodott. Mivel pedig a hirtelen bekövetkezett meleg időjárás a nagyobb vízigyszárást vonta maga után, szükségesszerűleg nagyobodott a főnyomócsőnek vízsebessége is s az **elsőbb vízáram magával sodorta az összehalmozódott vasas képződményt.** Így került a rozsdásvízű víz a városi vezetékekbe. Mivel pedig a vasoxidhidrátnak eloszlokképessége rendkívül nagy, az említett 200 kilogrammnyi vasas képződmény több napon át leshette meg a vízvezeték összes vizét. Ha a talajból a vasrészek kiugozódnak, a legnagyobb vizálással nem fordulhat elő a víz színeződése. A vízvezeték igazgatóság tehát nem látja annak a szükségességét, hogy a vasrészek eltávolítására különleges műszaki berendezéseket alkossanak. A kutatást továbbra is üzemben kell tartani, hogy a vastartalom mielőbb kiugozódjék s az iker-csatornát és a két fő-nyomócsövet gyakori áramokkal kell tisztítani, hogy bennük a napokant beléjük kerülhet rendkívül kis mennyiségű fől ne szaporodhassanak. Ez pedig az építés alatt álló második gépház üzembevitelére után akadálytalanul s a közönség igényeinek érintése nélkül történhetik meg.

(*) **A pályaházak kitépítése.** A kormány és az államvasutak igazgatóságánál évek óta tervezik a budapesti pályaudvarok egységes rendezését. Hír szerint a tervek már készen is vannak s mind a két pályaházat, a nyugati és a keleti kitépítik. Nemcsak a hivatalos körök, hanem magánmérnökök is foglalkoznak a kérdéssel s már több tanulmány jelent meg, hogy hogyan lehet legjobban és legegyszerűbben a kérdést megoldani. Néhány év előtt az államvasutak igazgatósága a nagy vasút kiegészítőjeként nagyon portálta egy földalatti és egy viadukt rendszerű vicinális vasutnak a megépítését. A két vasút építése ellen azonban a főváros fontos okokból rendkívül energikusan tiltakozott. Hivatalosan a pályaházak kitépítéséről még nem nyilatkoztak, noha a főváros szabályozása szempontjából nagyon fontos a dolog, mert a vasút irányítja a szabályozást és városrendezést. Több konkrét szabályozási kérdés merült föl, a melyet nem tudtak elintézni. Nem akartak vasutakat költetni olyan szabályozásra, a melyet a vasutak rendezése rövid idő alatt megváltoztat. A tanács tehát fölírta a kereskedelmi miniszternek, mondja meg, mikor hajtsák végre a vasutak rendezését, mert a fővárosnak a mostani vonalak mentén több szabályozást kellene végrehajtania. A kereskedelmi miniszter ma küldött leiratában kijelenti, hogy csakugyan tervezik a vasutak rendezését s most van a műszaki tárgyalás. A miniszter arra kéri a várost, hogy a vasutak mentén levő szabályozásokat tartsa függőben.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **A Vígyszínház Kossuth-ünnep.** A **Vígyszínház**, mint értesülünk, szintén megünnepeli Kossuth születésének százéves fordulóját. A nevezetes évfordulón a **Vígyszínház** előadja **Góczy István és Lampérth Géza** **Időstől** című hazafias darabját, amely a Rákóczi-féle szabadságharcból meríti tárgyát s amelynek maga **Rákóczi** és hí krónikása, **Mikes Kelemen** a hőse. **A Vígyszínház** a legnagyobb gondallal állítja ki a darabot.

** **Hangverseny a Margitszigeten.** Szombaton, 30-án tartják meg a Margitsziget nyaralói az **Országos Női Gyorsíró-Egyesület** segítő-alapja javára rendezendő hangversenyét, melynek érdekes műsorán szerepelnek **Ótvös Gita, Doktor Károly** szavallattal, **Grösz Adél, Büchler Irén** operanékesnők, **Dóry Margit**, a Népszínház tagja s **Kovács Mihály** énekek, továbbá **Váradi Antal** zongoraművész és dr. **Góbbi Károly** hegedűművész. A hangverseny 8 órákor kezdődik s

utána tánc lesz. **Jegyek 8 és 2 koronáért** válthatók az egyesület **Kazinczy-utca 3. szám** alatti helyiségében s a margitszigeti szállodák portáseinál, valamint este a pénztárnál. A szünet alatt fűrgysorsjáték képelevezőlapokkal.

** **Az első premier.** Az idei évad első bemutatójával a **Vígyszínház** kedveskedik közönségének. A színház első újdonsága, mint már említettük, **Vala-örögének Mandátum** című bohózatát lesz szeptember 5-ikén. A darabról már a mult évad végén megindultak a próbák s most folynak az utolsó előkészületek az újdonságra.

** **Hangverseny.** Sikertől hangverseny volt tegnap este **Kladiwó** Antónia urasszony hűvösvölgyi nyaralójában. Elsőnek **Kladiwó** Vilmos hegedűművész-zenénár művészzel játsotta **Vieux** temps hegedűversenyét s a hallgatóság tapsaira néhány kedves magyar dallal töltötte meg játékát. Ezután **Hamvay Margitka** zongorázta el Lisztnek egyik rapszodiáját kiilógástalan technikával és igazi művész illogással, mit ugyancsak nagy tetszéssel fogadtak. Nagy műlvezetet szerzett **Zipernovszky Fülöp** magy. kir. államvasuti főmérnök hegedűjátéka is, ki Mendelssohn hegedűversenyével és több saját szerzeményével gyönyörködtette a társaságot. A pompás műsört **Zipernovszky Fülöp** né szül. **Kladiwó** Irma gyönyörű éneke, **Brezmayer** Gyuláné kedves monológja, **Hamvay Margitka** iskolázott éneke egészítette ki és végül **Kladiwó** Gyula oboán Bach szonátáját adta elő pompásan zongorakísérettel.

** **Premiére-bérlés a Népszínházban.** A Népszínház szeptember elsőjén kezdődő új szezonjában tartandó tizennegy bemutató-előadása a tavalyi bérlők által ki nem váltott, valamint a még rendelkezésre álló egyéb helyek a Népszínház főpénztári helyiségében naponta 5—7 óra között a jelentkezőknek foglank bérbeadni. A régi bérlők ilkelteknek, hogy bérlőjegyeiket magukkal hozzák.

** **Városigeti Szinkör.** A városigeti szinkörben szerdán ismét a **Demphrata** kerül színre és **Kuruc Lába Mór** szerepét ezúttal is **Feld Mátyas** játszza, aki a szerepben az elmúlt héten nagy sikert aratott. A szinkör újdonságából, a **Liselot** című vígjátékból már megkezdtek a próbákat és az igazgatóság meglette az előkészületeket **Takács József Kossuth** című, nagyhatású hazafias színművének színrehozatalára.

** **Loubet a német színiészet vedőke.** Egy német színésztársulat készülődik most Franciaországban, hogy ott a nagyobb városokban előadásokat tartson. A társulat **Loubet** köztársasági elnöknek ajánlotta föl a vedőnői tisztségét. Mint **tipesei** tudósítónk táviratozza, **Loubet** a tisztségét elfogadta és értesítette egyuttal a társulatot, hogy a küldöttséget az Elyséeben fogja fogadni.

** **Zeneiskolai beiratás.** **Sztajonovits** Jenő zeneszerző és zenetanár Mintazeneiskolájában (VII. Apár-utca 10.) a zongora és magánének tanszakra való beiratások e hó 30-án kezdődnek naponta délután 3—5 óra közt. A növendékek, akiknek mincsem zongorájuk az intézet zongoráin gyakorolhatják magukat.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **A Kisfaludy-Társaság ülésel.** A Kisfaludy-Társaság a nyári nagy szünet után szeptember 24-én tartja meg első havi ülését. Ebben az esztendőben ezenkívül még október 29-én, november 26-án és december 17-én tart üléseket a társaság.

○ **Egy tankönyv rendkívül sikere.** Alig van tankönyvirodalomunkban párja annak a rendkívül elterjedtségnek, melyet **Beöthy** Zsoltnak magyar irodalomtörténeti középiskolai tankönyve dicsékedhetik. Immár egy emberöltő óta van használatban ez a klasszikus tankönyv az ország legtöbb középiskolájában, melynek egyik legnagyobb diadala az, hogy az új tanterv teljesen e könyvhöz alkalmazkodik. Régekte ugyanis, amíg a magyar irodalomtörténetet a gimnáziumokban csak egy osztályban tanították, a **Beöthy-jé** tankönyv kissé bő anyagával nehezen küzdött meg tanár és tanuló egyaránt. Most azonban az új tanterv a hetedik és nyolcadik osztály számára írja elő a magyar irodalomtörténet tanítását és így **Beöthy** könyvét ott is használatba veszik, ahol eddig az idő rövidsége folytán nem használhatták.

SPORT

** **A legnagyobb rekord.** **Trouville**-ből táviratozzák: **Gabriel** automobilos a Mors-égg automobiljával legyőzte az összes automobilok világrekordját, amelyenben 96% másodperc alatt tett meg egy kilométernyi utat, vagyis egy óra alatt 136-3 kilométert.

** **Baden-badeni versenyek.** Baden-Badenben ma három nagyobb futam került döntésre, amelyek közül a legfőbb érdeklődés a kétévessék számára kiirt **Zukunftis-Rennen** felé fordult. Ennek a német **Signor** volt a favoritja, de ez vereséget szenvedett és csak harmadik lett a francia **Essling** és **Mireille** mögött. A franciaiknak tehát, miként tavaly, úgy ezidén is sikerült a szép díjat elvinni. **Baden város díját** **Ower Norton** nyerte meg, amelyet a híres amerikai jockey **Reiff** J.

lovagolt. Az *Oax-Handicap* díja *Fürtnek* jutott. A részletes eredmény a következő:

Zukunft's Rennen. Díj 86.000 márká. Távolság 1200 méter. Kétévessék. Mons, M. Caillaut *Mireilleje* (Reiff J.) első, Mons, M. Eprussi *Esslingje* (Thorpe) második, báró Oppenheim *Signorja* (Clemson) harmadik. Azután *Fama*, *Pirus*, *Mazurka*, *Lichtblick*, *Skemming*. Totalizátor: 10: 22. Helyrefogadások: I. 20: 21. II. 20: 22. III. 20: 21.

Frels der Stadt Baden. Díj 20.000 márká. Távolság 2000 méter. **Over Norton** (Reiff I.) első, *Draga* (Warne) második. *Prinz Hamlet* (Thorpe) harmadik. Azután: *Peggy*, *Kronenthaler*, *Best Lad*. Totalizátor: 10: 15. Helyrefogadások: I. 20: 24. II. 20: 30.

Oax-Handicap. Díj 10.000 márká. Távolság 1800 méter. *Fürt* (Smith) első, *Goldoni* (Hill) második, *Tait* (Martin) harmadik. Azután: *Tifeshire*, *Maison-Laffite*, *Alcibiades*. Totalizátor: 10: 52. Helyrefogadások: 20: 40 és 28.

Budapesti lóversenyek.

— Hétfő nap. —

Budapest, augusztus 26.

Hétfőnap volt ma, de az izgalom három ünneppal is felért. Mindjárt az első versenynél csalódást okozott, hogy a várvárat *Haasi* nem jelent meg a startnál. *Gallium*, *Sweet Love* könnyű győzelmei biztosak voltak, éppen így Olympiasé a *Budai*-díjban. Érdekes itt csak *Babér* szép helye volt, melylyel bebizonyította, hogy multikori győzelme nem volt véletlen.

Az Augusztusi-handicapra tizenöt lovat nyergeltek. *Royal Flush*, *Topaze* voltak a nagy favoritok, de a küzedelemből *Hippas* került ki győztesen, 11-szeres pénzt juttatva hiveinek.

Még szebb volt a *Nyeretlen kétévessék díja*. Tizenhét csikó gyűlt a startgép elé s valóban meglepetésszerű volt *Lubin* végtelen könnyű győzelme, melyet ez óriási mezőnyben is olyan holtbiztosra vettek, hogy a totalizátor csak kétszeresét fizetett rá: a *Friar Lubin* mien egyike legjobb kétévesséinknek.

Idegrázó és izgalmas verseny lett a *Nyeretlen kétévessék eladóversenye*. Start után a tizes mezőny végtelen gyors iramban rohant a cél felé, amikor egyszerre a kis *Bonta* kifordult *Maud* nyergéből s a ló jockey nélkül vágatott tova. Egyszerre csak a favorit *Barbizon* megáll, lovasa leszáll róla s szerzte hangzik:

— A ló kitérte a lábát...

A verseny pedig folyik tovább, első újra *Schossberger* ló: *Gomb* lett, de ez nem érdekelte annyira az embereket, mint *Bonta* s *Barbizon* dolga. *Bontának* csodálatosképpen nem esett baja, de érdekes, hogy az olos hely közönsége sutogni kezdte:

— Akarattal dobták ki... Ugy fog végezni, mint *Paobe*, *Rumbold* vagy *Wallasek*...

Barbizon oldalt a gyepe vezették s hír szerint a verseny után agyonlőtték. A versenyek részletes eredménye:

I. **Vigaszdíj.** Díj 8000 korona, távolság 1800 méter. *Üchtritz Zs. Gallium-a* (*Bonta*) első, *Blockade* (*Slack*) második, *Original* (*Wilton*) harmadik. Azután: *Gestrok*. Totalizátor: 10: 18. Helyrefogadások: I. 50: 56. II. 50: 64.

II. **Eladó-verseny.** Díj 2000 korona, távolság 1400 méter. *Szemere M. Sweet Love-ja* (*Bonta*) első, *Gurli* (*Smejda*) második, *Esparsette* (*Szántó*) harmadik. Azután: *Tscherkessin*, *Tó-Almás*, *Attila*, *Jablancia*. Totalizátor: 10: 19. Helyrefogadások: I. 50: 64. II. 50: 78. III. 50: 90.

III. **Budai-díj.** Díj 6000 korona. Távolság 1600 méter. *Gróf Wenckheim I. Olympiasa* (*Southey*) első, *Babér* (*Slack*) második, *Ponyvássy* (*Bonta*) harmadik. Azután: *Kelengye*, *Capellmeister*, *Count Niki*, *Cserháti és Cieo*. Totalizátor: 10: 69. Helyrefogadások: I. 50: 128. II. 50: 184. III. 50: 212.

IV. **Augusztusi handicap.** Díj 6000 korona. Távolság 1000 méter. *Mauthner V. Hippiasa* (*Southey*) első, *Pumus* (*Bonta*) második, *Royal-Flush* (*Russel*) harmadik. Azután: *Csati*, *Haiderose*, *Latourdie*, *Györgylovag*, *Quid nunc?* *Mediatore*. *Topaze Maestro*, *Allerwell fidel*, *Gyopár*, *Szamóca* és *Philister*. Totalizátor: 10: 117. Helyrefogadások: I. 10: 128. II. 50: 216. III. 50: 142.

V. **Nyeretlen kétévessék díja.** Díj 8000 korona. Távolság 1000 méter. *Schossberger Lajos Lubinja* (*Wetherell*) első, *Tárnok* (*Kobliosek*) második, *Rigó* (*Bonta*) harmadik, azután *Plyveim*, *Mirage*, *Mordály*, *Kántor*, *Boer*, *Daydream*, *Servus*, *Markos*, *Paravent*, *Madrid*, *Elpenor*, *Rouzalka* és *Octavia*. Totalizátor: 10: 24. Helyrefogadások: I. 50: 66. II. 50: 120. III. 50: 74.

VI. **Nyeretlen kétévessék eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Schossberger L. Gombja* (*Kobliosek*) első, *Hamis* (*Zsebók*) második, *Gloose* (*Southey*) harmadik, azután *Barbizon*, *Reveil*, *Maaz*, *Maud*, *Zsándár*, *Doboka* és *Bodri*. Totalizátor: 10: 56. Helyrefogadások: I. 50: 104. II. 50: 142. III. 50: 92.

VII. **Eladó handicapje.** Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. *Báró Königswarter H. Mr. Jumpingje* (*Adams*) első, *Isabey* (*Slack*) második, *Wittelsbach* (*Wilton*) harmadik, azután: *Péti*, *Ariman*, *Hajas*. Totalizátor: 10: 53. Helyrefogadások: I. 50: 200. II. 50: 136.

Nyílttér.

Egyéves önkéntesek

legjobban és legolcsóbban szerezhetik be felszeréseiket az előnyösen ismert

BLUM ÉS TÁRSA

szerb királyi és lözsef főherceg udvari szállítónál
Budapest, Sütő-utca 2.

Pozsonyi Kiállítási Sorsjegyek
főnyeremény

50,000 korona ért.

Húzás szeptember 21.
Sorsjegy ára csak 50 fillér.

Sorsjegyek kaphatók minden sorsjegyelárusító helyen, valamint a kiállítási sorsjegyirodában.

Budapest, V. ker., Nádor-utca 16. szám.

KRISTÁLY
KÁSZÁNYI

Vidékre pontosan szállít a Szt.-Lukácsfürdő-Külvallalat, Budán.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A koronagyűzsz szabadságon.** Dr. *Székelty* Ferenc koronagyűzsz szeptember hó elsején kezdi meg egy hónapra terjedő szabadságát.

§§ **Egy sójáték következményel.** Néhány hónappal ezelőtt *Ilovszky Márk* vázói gabonakereskedő egy növel sétált éjjel után az utcán. *Molnár László* rendőr a nőt el akarta távolítani *Ilovszkytól*. Ez azonban ellenszegtült s odakilátott a rendőrnek:

— Nekem a rendőrség nem parancsol, fűtyülök mindenkire az a király fejére.

Ilovszky ez utóbbi kifejezés miatt ma királyisértésért a budapesti törvényszék elé került, amely *Oláh* bíró elnökele alatt kérdőre vonta.

— Hogy merészelt ön ilyen kifejezést használni a királyra? — kérde az elnök.

— Tekintetes törvényszék, — mondá a vádlott — én öfelségét nem sértettem meg.

— Ezzel a kifejezéssel nem sértette meg?

— Méltóztassék engem meghallgatni. *Molnár László* rendőr, aki minket megállított, a veje *Király János* vázói rendőrtisztviselőnek...

— Ez nem fartszik a dologra!

— Sőt nagyon is ide tartozik. Mert én nem azt mondtam, hogy... a király fejére, hanem azt, hogy... a király veje. Nyilvánvaló tehát, hogy ezzel *Molnár Lászlót*, *Király János* vejét értettem. A bíróság azonban ezt a furfangos védekezést nem fogadta el és *Ilovszky Márk* 3 napra fogságra ítélte.

TÁVIRATOK

London, augusztus 26. *Herbert Arturt*, a kopenhágai brit követség titkárákat *budapesti főkonzullá* nevezték ki.

London, augusztus 26. A *poseni* császár-hadgyakorlatokon *Brodrick* államtitkáron és *Roberts* tábornagon kívül *Kelly-Kenny* tábornok, *Lord Landsdowne* és husz angol tiszt is részt fog venni. *Vimos* német császár néhány nappal november kilencedike előtt Angliába utazik, hogy részt vegyen *Edvárd* király születésnapj ünnepélyén.

Hollandia és a hármasszövetség.

Berlin, aug. 26. A Laffan-ügynökségnek az a jelentése, hogy a hollandiai miniszterelnök báró *Richthoffen* államtitkárral és gróf *Goluchowski* közös külügyminiszterrel Hollandiának a hármasszövetséghez való csatlakozásáról tárgyal, alaptalan koholmány. *Kuyper* miniszterelnök néhány hónap előtt Berlinben és Drezdában tanulmányozta a technikai intézeteket, természetesen ellátogatott a külügyminiszteriumba is, ahol *Richthoffen* államtitkárral sok mindenéléről be-

szólt, de nemzetközi kérdésekről nem volt köztünk szó. A Laffan-ügynökség közleményének nyilvánvalóan az a célja, hogy bizalmatlanságot keltsen Hollandia közvéleményében a Németországhoz való gazdaságpolitikai közeledés ellen, a melyen Hollandiában az érdekeltek ténylegök láradoznak.

Az olasz király Svájcban.

Göshenen, augusztus 26. *Viktor Emánuel* olasz király ma déután háromnegyed 5 órakor ideérkezett. Megérkezésekor a szövetségtanács küldöttsége fogadta. A király ismételten kezét szorított *Zemp* szövetségi elnökkel, azután ellépett a pályaudvaron felállított díszszázad előtt, mire a kölcsonös bemutatások következtek. A király tisztelőten adott lakomán *Zemp* szövetségi elnök a szövetségtanács és a svájci nép nevében üdvözölte a királyi vendéget és azt mondta, hogy ebben a látogatásában újabb bizonyosságát látja annak, hogy a királyi barátságos érzelmeket táplál a svájci szövetség iránt. A király és a királyi család egészségére és az olasz nemzet jólétére üritette poharát. A király olasz nyelven válaszolt és beszédében Svájo iránt érzett rokonszenvének adott kifejezést, végül pedig a szövetségtanácsot és a svájci népet éltette. A király este 1/27 órakor tovább utazott.

Macedon üzemek.

Szófia, augusztus 26. A bolgár távirati ügynökség jelenti: Vasárnap, a községi választások napján egy 70 tagu fegyveres macedon banda át akart kelni a határon, felhasználva azt a körülményt, hogy a hatóságok figyelmét a választások kötik le. A hatóságok azonban idejekorán értesültek a banda tervéről, rögtön üldözöbe vették és *Dragalevici* falu közelében a vidósi hegységben a bandának 61 tagját elfogták. Zászlajuk is a hatóság kezébe került.

Községi választások Bulgáriában.

Szófia, augusztus 26. Vasárnap tartották meg a községi választásokat teljesen zavartalanul, minden incidens nélkül. A legtöbb község képviselőtestületében a kormánypárt jelöltjei győztek. Szófiában a kormánypárt jelöltjei 2372 szavattal győztek az egyesült ellenzék ellenében, amely 1916 szavazatot kapott.

Vasuti szerencsétlenség.

Bloenfontein, augusztus 26. Az itteni pályaudvaron tegnap egy tolató-mozdony nekiment egy vonatnak, amelyen *Johannesburgba* visszatérő menekülők voltak. A vonat elején lévő kocsik összeüzdődtek és több asszony és gyermek életét veszlette. Azonkívül sokan megsebesültek.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 26. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A készárúk piacán teljes nyugalom volt és gabonamélemben nem mutatkozott vásárlási kedv, az irányzat lanyhult s buza, rozs 5 fillérel olcsóbban lett volna szerezhető, árpa iránt nem volt érdeklődés, de az irányzat nem változott, ugyazintén zab és tengeri árai is megmaradtak vátoztalanul. Határidőre is csekély volt a forgalom és buza, rozs hanyatlott.

Kötteleit: buza őszre 6.80—6.85, rozs őszre 6.15, tengeri szeptember—októberre 5.61—5.50, buza tavaszra 7.17—7.19, rozs tavaszra 6.87—6.19, zab őszre 5.71—5.72, tengeri július—augusztusra 5.49—5.50, repece augusztus—szeptemberre 10.70—10.80 korona.

New-York, augusztus 26. (Terménytözege.) (Zárlat.) *Gyapot:* New Yorkban helyben (9.—) 9.—. Aug-ra 8.63 (8.68). Novemberre 8.27 (8.11). New-Orleansban helyben 8.1/2 (8.1/2). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Refined in Cases 5.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22). — *Zsir:* Western steam 10.15 (10.15). Rohe és Brothers 10.30 (10.30). — *Tengeri irányzata gyenge.* — Aug-ra —. (—). Szeptemberre 65.1/4 (66.1/4). — Dec-re 48.1/2 (48.—). *Buza* irányzata gyenge. — Píros Gszi helyben 77.1/2 (78.1/4). Aug-ra —. (—). Szept-re 75.1/2 (76.1/2). Dec-re 72.1/2 (73.1/2). Májusra 74.1/2 (75.1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávét:* iair Rio 7. sz. 5.1/4 (5.1/4). — Aug-ra 5.40 (5.50). novemberre 5.50 (5.65). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.05 (2.95). — *Cukor:* 2.1/2 (2.1/2). — *On:* 28.— (28.17). — *Réz:* 11.50—11.65. (11.50—11.65). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 26. (Terménytözege.) (Zárlat.) *Buza* irányzata gyenge. — Aug-ra —. (—). — Szept-re 71.1/2 (72.1/2). — *Tengeri irányzata gyenge.* — Szept-re 58.1/4 (59.1/2). — *Zsir:* Szept-re 10.90 (10.87). — Okt-re 9.85 (9.82). — *Szalonna* short clear 10.80 (10.80). — *Sertésbuz:* Szept-re 16.87 (16.92). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Brüsszeli emlék.

Egy rózsát kaptam ajándékba, —
Ah, kevés rózsza van olyan,
Amelyben a nyár minden lényé,
Minden búbája benne van.
Mámort lehellő, vágygerjesztő
Minden pirosó levele,
Hadd járjak a sugaras álmok
Virágos kertjében veled.

Hadd ittassuljak lelkesülten
Minden pirosó levelén,
Legyen a vágy, a mámor, illat,
A míg csak lehet, az enyém;
Hadd cirógassa ezt a rózsát
Szerető gondallal a kezem:
Mert akkor is, ha rég elhervadt,
Emléke mindig friss lesz.

Fabula János.

† **Lauka-adomák.** A kisorsolt pipa. Jaj! be gyönyörűsége szép pipát van! — mondta egy ízben Lauka még a boldogult Hertelendynek, akit a torontáli Tiszaiszták még ma is „nagy íospán“-nak emlegetnek.

— Ugy-e szép? — mosolyog Hertelendy, aki Lauka Gusztávot Nagybeeskerekre hozta az általa megindított, akkor még hetenként megjelenő *Torontáli szerkesztőjének*.

— Ugyan kérlek, — feleli Lauka — légy kegyes ezt a pipát egy napra átengedni! Döcsöködni akarok vele a familiám előtt!

Hertelendynek bízogott a dolog. A pipát átadta kedvence irójának. Laukának pedig első dolga volt egy közeli városba utazni, ahol szintén féltűnést kellett a pompás tajték-mű. Addig-addig dicsérték, amíg Lauka nagylelkűen elhatározta, hogy a pipát kisorsolja a városi kaszinóban. Ötven sorsjegyet készítettek forintjával, aztán maga Lauka húzotta. Kikötötte azonban, hogy egy számot tiszteletből a főispánnak rezerválnak. A sorsolásnak az lett a vége, hogy a pipát Hertelendy Ferencnek juttatta Fortuna isten-asszony, vagy ... más valaki.

Lauka Gusztáv másnap köszönettel visszaadta a pipát főispáni barátjának.

Lauka, a riporter. A szultánt várták Budapestre a 70-es éveken. Biztos, hogy reggel megérkezik mindenféle kísérettel egyetemben.

Vértes Arnold, a kiváló novellista akkoriban napilapot szerkesztett Budapesten. Sürgős útja volt, elutazás előtt rábizta Laukára az érdekes vendég budapesti tartózkodásának leírását. Előlegezte Laukának a költséget, a honoráriumot, aztán mint aki a

dolgait a legjobban végezte, elutazott a rokonaihoz, valahová Heves vármegyébe.

Nagy megnyugvásra szolgált, amidőn másnap fényes tudósítást olvasott a szultán budapesti szeszurjáról. Különösen meghatotta Vértesit az a részlet, amelyben leírja, hogy mily bensőségesen imádkozott, milyen forró könnyeket hullatott a keleti potentát a török szent, Gül Baba sírja fölött!

— Igazán mély érzéseket rejtget ez a Lauka a cinikus modor külszine alatt! — mondja a meghatott szerkesztő a fényes tudósítást olvasva. — Ez a cikk sok előfizetőt fog hozni!

Nem is zavarta örömet egyéb, mint az, hogy más lapokban egyetlen sort sem talált a szultán látogatásáról. Budapesten aztán megtudta, hogy a szultán még csak nem is járt Budapesten. Lauka „hasból“ csinálta meg a tudósítást, leadta a nyomdába, a honoráriumot pedig elmulasztotta valahol a budai hegyek közt.

Tisza Kálmán és Lauka. Tisza Kálmán miniszterelnöksége idején szerkesztette Lauka a torontáli hivatalos lapot.

A Ház folyosóján történt egy napon, hogy Tisza Kálmán, aki jó ideje szótlanul merengett el a folyosó zsongó lármáján, minden apropos nélkül csak oda fordult bizalmas ügyeinek intézőjéhez:

— Te, mondj csak, hány apja van tulajdonképpen annak a Lauka Gusztáknak?

Az intímus megdöbbenve mosolyodott el a vártatlan kérdésre:

— Azt hiszem, mindenképpen csak egy apja lehetett.

— No azért! — dörmögött Tisza, mert ma éppen a harmadik apját temetteti el — az „én segítségemmel!“

† **Öngyilkos kutya.** Tudósok is állítják, hogy az emberi lélek sok érzése és gondolata gyakran igen erősen nyilatkozik meg az állatok életében is. Gyász és öröm, barátság és gyűlölet, rokon- és ellenszenv, hasznosítás és önzetlenség, irigység és féltékenység, hűség és hűtlenség: mindez érzések s ezek különféle változatai vezetik ösztöneikben az állatokat. A tudomány nem egy esetben állapította meg, hogy állatok öngyilkosságát követték el. Ez állatok rendszerint nagymérvű idegességben szenvedtek s ez az idegbaj magyarázja elhatározásuknak. Egy nemes hadi mén, mely gazdájának leketelésége miatt vén korára igásló lett, a robogó gyorsnapon éri vetete magát. Egy vadaskutya ura halála fölött érzett bánatában nem evett s így éhhalálal pusztult el. Egy gólya-teleség, akit a gólyaférj hűtlenségben ért, szegyenében a kéménybe ugrott, ahonnan a házép nem csekély bámulata az égő tűzhelyre esett. Egy jelenetet figyeltek meg tegnap Budapesten a Dunaparton járkelő emberek. Budáról jött egy idősebb urinó s a Lánchid felé tartott.

Vékony zsinagon vezette maga mellett elhízott ölelét. Alig érték a Lánchidra, a kutya megállt, de oly szilárdan, hogy az urinó hiába próbálta ismételtén maga után húzni, nem mozdult az a világrt se. Az urinó eleinte gyöngédséggel próbálta engedelmességre szorítani a kutyát, de mikor ez rá se hederített, a napernyőjével rávágott. Ebben a pillanatban az ölel szemezhárta tekintetét vetvén asszonyára hirtelen ugrással kiszabadította magát és a Dunába ugrott. A hölgy szivettéppően kezdett sikoltozni, hogy az isten szerelméért, mentse meg a boldogtalan állatot. Alig borította el a kutyát a hideg áradat, alig vetette újra felszínre egy hullám, már is segítségért ugatott. Már-már fulladozott. Szerencséjére ekkor odaért egy propeller. Feléje dobták a mentőháló, de a kutya ezt nem értette meg. Ekkor a partról indult el egy csónak az öngyilkosjelölt megmentésére. A kutyát a csónakra tették, és nagy tömeg előtt adták át a boldog asszonynak, aki azon vizesen össze-visszaölelte szeszélyes jószágát.

† **Templom mint magtár.** Olaszországban hisztóriai becsü épületeket olyan célokra használnak, amelyekről ezek az épületek ugyancsak nem álmodtak. A legnagyobb meglepetéssel értesült például a nyilvánosság arról, hogy a Ferrara mellett lévő Pomposa nevű híres templom, amelyben Giotto néhány szép festménye van, magtárul szolgált. A St-Andrea-templomot ugyancsak Ferrara mellett kaszárnyának használják. Ebből a templomból a képek, ugyancsak Giotto művei, eltűntek. A közmunkák minisztere, ha a parlament összeül, felhatalmazást kér arra, hogy az ilyen szentségtelenítés meg ne történhessék.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása e hó 23-án a következő volt: Bankjegyorgalom 1.447.685.000 korona (— 16.509.000 korona), éreklészet 1.444.616.000 korona (+ 4.245.000 korona), váltótárca 197.463.000 korona (— 8.839.000 korona), lombardüzlet 45.023.000 korona (+ 57.000 korona), adómentes bankjegy-lartalék 390.363.000 korona (+ 20.907.000 korona).

Petroleum-kartell. A *Eud. Tw.* jelenti: A kőolaj-kartell megkötését célzó tárgyalások, amelyek ma itt egész napon át folytak, a mai napon semmiféle megállapodásra nem vezettek, amiért a tárgyalásokat holnap is folytatni is fogják.

A m. kir. államvasutak igazgatósága f. évi augusztus hó 9-ikén egy millió koronát, augusztus hó 12-ikén pedig két millió koronát szállított be pénztári fölöslegeiből a magyar királyi központi állampénztárba. A folyó évi beszámítás összege 20.000.000 koronát tesz ki.

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

(58.)

Sasa mosolyogva nézett Fomára s így szólt: — Ott is valami szerencsétlen teremtés bög. Menj oda, talán megértitek egymást. ...

Kezét a fejére tette s tréfásan oldalba ütötte. — Gondolkodjál arról, hogy mi szükség van az olyan emberre, mint aminő te vagy. Miért siránkzol? Ha meguntad a vidám életed, folytasd az üzletedet.

— Oh Istenem — mondta Foma s a fejét csóválta. Nehéz ugy beszélni, hogy megértsék az embert. Nagyon nehéz ...

Dühösen kiabált s így folytatta: — Miféle üzletről beszélsz? Ha jól meggondolja az ember, hogy mit jelent ez az üzlet, rögtön tisztában van vele, hogy az egész nem egyéb üres szónál. Ostobaság! Hát nem értem én ezt? En mindent értek, mindent érzek. Csak-hogy néma a nyelvem ... Mi célja van az üzletnek? A pénznek? Van nekem elég. Meg tudnának vele fojtani, el tudnának árasztani vele ... Az üzlet nem más, mint csalás. Sok kereskedőt ismerek — s hogy áll a dolog? Nagyon éhesek, erőszakkal belerohannak az üzletekbe, csak-hogy ne lássák többé magukat ... Elbujnak ezek az ördögök ... Nos, próbáld csak meg, akard csak kiszabadítani őket ebből az összevisszaságból. Mi lesz akkor? En tudom. Es te azt hiszed, hogy az üzlet szerencsét hoz az embereknek? Nem, ez nem elég. Még más is kell hozzá. A folyam azért folyik, hogy utazhasson rajta az ember, a fa azért nő, hogy hasznát vegyék, a kutya a házat őrzi ... Mindennek a világon megvan a maga célja és rendeltetése.

Csak az embernek és a molynak nincs semmi rendeltetése ... Minden az ő céljait szolgálja, de ők semmiféle célt nem szolgálnak. Mi? Mi a rendeltetésük! Haha!

Foma diadalmaszkodott. Ugy érezte, hogy amit mondott, azt egy ember sem tudja megdönteni. Nagy örömet érzett, nevetett.

— A fejed fáj? — kérdezte Sasa aggodalmasan s vizsga szemmel nézett az arcába.

— Fáj a lelkem — kiáltotta Foma szenvedélyesen. — És az azért fáj, mert ... van ... mert nem elégzik meg kevéssel. Felelj neki, hogy miként kell élni és hogy minek kell élni. Például Majakin ... Az okos ember. Mindig azt mondja: Szerezd meg az életet. Ő az egyetlen, aki ilyen! Es mind azon nyöszörög, hogy az élet tette tönkre! Az élet fojtotta meg ... Hát hogy szeresse meg az ember az életet? Uralkodni kell felette, kézbe kell venni. Még fagokat sem tud csinálni az ember, ha az agyagot nem veszi kézbe.

— Halled-e — mondta most Sasa komolyan — az a véleményem, hogy meg kellene nősnőd. Ez az egész.

— Minek? — kérdezte Foma s a vállát vonogatta.

— Szükséged volna egy kis fékre.

— Jó. Hisz veled élek. Hisz valamennyien egyformák vagyunk. Egyik sem édesebb, mint a másik. Előítet is volt szeretőm ... éppen olyan volt, mint te. De az szerelemből tette ... tetszettem neki s beleegyezett. Jó volt ... de azért éppen úgy volt vele, mint te veled, bár te sokkal szebb vagy, mint ő. De nekem egy más asszony tetszett, egy igazi urnő ... nemes urinó. Azt nem tudtam elérni. Igen. Okos volt, művelt, szép lakásban lakott ... Sokszor gondoltam, hogy ez az igazi. Nem értem el. Ha elértem volna, talán sok minden másként lett volna. Ugy vonzódtam hozzá ... azt hittem, hogy nem tudok el lenni nélküle. Most pedig addig ittam, míg a borral együtt kioltottam, elfeledtem az emléket. De ez

is jó ... Oh az ember! Az ember, az igazat megvallva, nagyon aljas.

Foma elhallgatott és gondolataiba merült. Sasa fölállt a padról, végigment a kunyhón, miközben ajkait harapdálta. Aztán megállt előtte, hátra tette a kezét s így szólt:

— Tudod-e, hogy én elmegyek innen?

— Hova? — kérdezte Foma annélkül, hogy fölemelte volna a fejét.

— Nem tudom ... mindegy.

— Miért még?

— Nagyon sok fölösleges dolgot beszélsz ... Nagyon unalmas itt melletted, elszomorított az embert.

Foma fölemelte a fejét, ránézett s szomorúan mosolygott:

— Csakugyan?

— Igen. Tudod: ha gondolkodom, megértem, amit beszélsz s megértem, hogy miért mondd. En is olyanféle vagyok, mint te ... majd előjön az ideje annak is, hogy én is fogok gondolkodni róla. De akkor már a végem járom ... Most azonban még ráérek. Még élni akarok. Aztán nem bánom, történjenek, aminek történnie kell.

— S én is a végem járom? — kérdezte Foma egykedvűen. — Már fárastotta a beszéd.

— Természetes — felelte Sasa nyugodtan s meggyőződéssel. Az ilyenféle emberek mind tönkremennek. Akinek ilyen nyakas természet van és esze sincs, az nem élhet nyugodtan. Ilyenek vagyunk mi.

— Nekem semmilyen természetem sincs — mondta Foma, miközben nyújtózott. Aztán elhallgatott s hozzátette: Eszem sincs.

Egy darabig hallgattak s szembenéztek egymással.

— Hát mit tegyünk? — kérdezte Foma.

— Ebédeljünk.

— Nem. Általában mit tegyünk? Később!

— Később ... Nem tudom.

— Hát elmegy?

(Folytatása következik.)

tugál és kínai papírok. A helyiapi bank- és bányavérték nagyobbára megtörtötték tegnapi állásukat. A harpeni bányatársaság kedvencen július kiutatása hatástalan volt. Vasutak el voltak hanyagolva, keleti német gabonavasutak emelkedtek, ugyisint az olasz földközi-tengeri vasút részvényei. Később általános volt a csönd. Zárlat gyengült. Vilamosági részvények nyomottak. Utimópénz 2/0. Magánkamatláb 18/20.

Berlin, augusztus 26. (Zárlat.) 42/20-os papírjára 100. 4/0-os osztrák aranyjára 103.75. Elbavölgyi vasút 154. Magyar koronajárék 98.60. Osztrák-magyar államvasút 154. Kassa-oderbergi vasút 154. Bécsi váltó 85.40. Magyar vasúti beruházási kölcsön 150. Alpeisi bányarészvény 150. Disconto-Commandit 184.60. Általános villamosági Edison 170.50. Geisenkirchen 169.90. Laura-kohó 197.50. 42/20-os ezüstjára 102.10. 4/0-os magyar aranyjára 102. Osztrák hitelrészvény 215.10. Déli vasút 18.50. Károlyi Lajos vasút 150. Orosz bankjegyek 216.25. 4/0-os új orosz kölcsön 97.10. Török dohányrészvény 150. Olasz járadék 100. Magyar hitelbank 100. Dynamit Irsai 172.40. Harpeni 163.25. Az iranyzat gyengült.

Berlin, augusztus 26. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Készen van 4/0-os magyar aranyjára 102. Magyar koronajárék 98.50. Osztrák hitelrészvény 215.10. Osztrák-magyar államvasút 154.10. Déli vasút 18.50. Eszaknyugati vasút 150. Elbavölgyi vasút 150. Orosz bankjegyek készpénz 216.25. Buschtiehradi 150. Orosz bankjegyek 216.25. (Utolsó.) Lombard 100.

Páris, augusztus 26. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 72. 4/0-os osztrák aranyjára 103.75. Osztrák Landerbank 454. 3/20-os francia járadék 101.07. Ottománbank 666. 3/20-os francia járadék 101.45. Alpeisi bányarészvény 150. Déli vasút 18.50. 4/0-os magyar aranyjára 102.52. Francia törleszt. járadék 100.47. Osztrák földhitelezési részvény 1285. Török dohányrészvény 349. Az iranyzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 26. (Zárlat.) 42/20-os papírjára 102.30. 4/0-os osztrák aranyjára 103.65. Magyar koronajárék 98.55. Osztrák-magyar bank 114. Déli vasút 18.50. Elbavölgyi vasút 118.20. Londoni váltó 204.80. Bécsi bankjegyek 115.60. Villamos részvény 124. 3/20-os magyar aranykölcsön 102.20. Osztrák hitelrészvény 214.80. Osztrák-magyar államvasút 154.10. Eszaknyugati vasút 150. Bécsi váltó 85.40. Parna váltó 813.25. Unio bank 100. Alpeisi bányarészvény 196. Az iranyzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 26. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artoivomok januára. Készen van Osztrák hitelrészvény 214.90. Német bank 20.00. Disconto 100. Berlini kereskedelmi bank 100. Geisenkirchener 102.90. Harpeni 102.90. Laura-kohó 100. Olasz járadék 100. Az iranyzat csendes.

Hamburg, augusztus 26. (Zárlat.) 42/20-os ezüstjára 101.80. 1860. sorozat 153. Déli vasút 18.50. 4/0-os osztrák aranyjára 104. Osztrák hitelrészvény 215.25. Osztrák-magyar államvasút 154.10. Olasz járadék 103.20. 4/0-os magyar aranyjára 102. Az iranyzat csendes.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi oszarnok jelentése.

Augusztus 26. A szerződészet irányzata: tartott. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 104-106 fillérg. Oreg közep (páronkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) 100-102 fillérg. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 111-113 fillérg. Fialat közep (páronkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 111-112 fillérg. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 100-102 fillérg. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 100-102 fillérg. Közép (páronkint 240-280 kilogramm súlyban) 100-102 fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 100-102 fillérg. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 100-102 fillérg. Közép (páronkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) 100-102 fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 100-102 fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 100-102 fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 100-102 fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 109-111 fillérg. Közép (páronkint 240-280 kilogramm terjedő súlyban) 108-110 fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 106-108 fillérg.

Szerződészet szám 1902. aug. 24. napján volt készlet 44 920 darab. — 1902. aug. 25. napján felhajtott 460 darab. 1902. augusztus 25. napján elszállított 574 darab. 1902. augusztus 26. napjára maradt készletben 44.806 darab.

Napirend.

Napjár: Szerda, augusztus 27. — Római katolikus: Kal. József. — Protestáns: Gebhár. — Görög-ország: (augusztus 14.) Mikéas — Zsido: Ab. 24. — Nap kel: 4 óra 56 percek. — Nyugszik: 6 óra 33 percek. — Hold kel: 11 óra 28 percek este. — Nyugszik: 1 óra 58 percek délután. A miniszterek nem fogadják. Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 óráig este 6-ig. Beleegző 50 fillér. Nemzeti Múzeum. Keptár és néprajzi osztály (Csillag-utca 15. sz. a.). Nyitva van délelőtt 9 óráig délután 1 óráig. — Többi társi 1 korona beleegző mellett kinthetők meg. Az Akadémia Goethe-szobója nyitva délelőtt 10-12-ig. Országos Keptár az Akadémiában délelőtt 10-12-ig. Iparmúveltségi múzeum délelőtt 9 óráig d. u. 1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72. sz.) délelőtt 9-től 2 óráig. A földtani intézet múzeuma (Stefánia-út 14.) d. e. 10-től 1 óráig. Beleegző 1 korona. Közelebbi Múzeum a Városligetben délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 2-6-ig. Mentőegyesületi helyiségek a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 óráig este 6-ig. Egyetem fiúszekert az Üllői-úton délelőtt 7 óráig 12 óráig és d. u. 2 óráig 7 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelv- és keleti mintázt: V. kertől Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az tiz letvezetőség arisztokraták is eszközöl) a városi ipar-csarnokban nyitva: délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzle-vezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, augusztus 26.

Északi Európa kivételével — ahol a Botteni-től táján depresszió fejlődött — az egész kontinens magas levegőnyomás borítja, amelynek maximuma Oroszországban van. Az idő Európa déleleti felén általában száraz, míg Eszaknyugaton inkább felhős és esős. A hőmérséklet elosz-lása szabálytalan. Hazánkban országszerte többnyire felhőtlen, száraz és aránylag igen meleg idő uralkodik. Küldés: Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Vizállás.

Table with columns for names, dates, and scores. Includes names like Schirding, Pasha, Lina, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orosva, Magyarfalva, Zeolna, Troncsán, Eszék, Szeged, Sz-Gothárd, Sárvár, Győr, Pécs, Zákány, Barcs, Eszék, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ung.

Titkos betegségek szakorvosa Dr. CZINCZÁR J. egyetemi orvos. Gyógyít: ferdakalmi és nékalmi foglalkozás nélküli mindennemű bármily régi kóros Nemi betegségeket agymint hűgyszólyást, hólyag- és vizeletel bajokat, bujaképes sebeket, syphilist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmagasabb börtbetegeket és szépségbájakat, továbbá Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia) meglépő biztos eredményre gyorsan a legjobb módon. Rendelő-intézet: Budapest, VII. Kerepesi-út 12. sz. I. e. Rendelés: délelőtt 10-4-ig, délután 6-8-ig. Külön váróterem. Külön be- és kijárak. Levélre rögtön válasz.

Raktáraink tulhalmozottsága miatt augusztus 31-ig 20% engedmény! BUTOR Legnagyobb készlet szalon, ebéd-é, háló-, leány- és uriszobabereknek nálunk irakbéli jótállás mellett meglépő nagy választékban eladásra készen állanak. Vidékre biztosított szállítással. SZABÓ FERENC ÉS TÁRSA Budapest, Kerepesi-út 12. szám. (Sip-utca sarkán).

Most jelent meg! Zsedényi Aladár A CSICSA. (Bécsai törtérik. III. kötet). Budapest, Athenaeum. Ára 2 korona. A májto deszeleményeszerint egyike a legérdekesebb újdonságoknak. Zsedényi Aladár a Bécsai krónikás az 600-ékes hazánkban érdekességeit mutatja be, mesteri mesésességgel, szókialan, eredeti műveléssel, és tanítanak is. Fialatokat, drog-geket, egyaránt mulattatnak Zsedényi törtérik, melyeknek pontjait a Bécsai specialista: I. bor, a szerelés és a kártya. Ára 2 korona. Segrendelhet az Athenaeum-ny. társ. Budapest VII. Kerepesi-út 54. sz. és minden könyvkereskedésben. Illusztrált árjegyzéket titoktartás mellett ingyen küld szét: KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kő- szer-gyára (alap. 1878). Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Nincs többé sérv! 10.000 korona jutalom annak, ki az én módszerem alkalmazása mellett, sérvétől teljesen megszabadul. — Legmagasabb kitüntetés, ezermily köszönvény. Tiszta igazságot látni. Dr. Belmann-tól, Valtensberg 152. sz. Hollandiában. Mintán kitűnő le-velek 25. levelezőlapok 10 fillérel bérmentesítendők.

A nekünk bemutatott számláján megbízható, hiteles közönlés folytat esen nevezésűszáza óta fennálló rendelő-intézet a legmagasabb ajánlat. Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-út 24. sz. Opera mellett. TITKOS BETEGSÉGEKET hűgyszólyásokat és sebeket, az önfertőzéstől utó-bajait, az olgyangút ferdét, magánlétet, a bujakor utóvetkezmenyeyit, nőknél fertőzést, bármennyire idősök is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a megkezelés egyik főfeltétele és börtbetegeket gyógyít új gyógyászati szeriat, bítos sikerrel, gyorsan és alaposan Dr. Garai Antal orvos, sebész, szemész- és szülés-udós, volt oszás. kir. oszt. főorvos. RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig. Díjazott levelek legnagyobb figyelemmel választottak és 4/20-ig válaszolnak is megkezelésre. Nőknek külön váróterem. Ugyanott megjelenti és a szerződés: Dr. GARAI ANTAL-nak megrendelhető NEPZSÉRU ÜTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 3 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól besomagolva, hasz-alkalmú, 1 frt bekielés mellett bérmenten vagy 90 kr. utavét mellett.

Ezen specialista legmagasabb ajánlatba szerfelett gazdag tapasztalat alapján, melyeket rendelő-intézetében és a kórház hűgyszóly- és bujakorok osztályán való működése alatt számos éven át szerzett. Dr. FABINYI specialista, emeritált kórházi orvos a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül leg-rövidebb idő alatt gyökeresen gyógyít bármily régi és makacs titkos betegséget (hűgyszólyást, sebeket, syphilist, börtbetegeket és önfertőzésből támadt idegbajokat). Meglépő az eredmény FERFIU GYEN-GESEGNÉL (IMPOTENCIA) még öreg-begyek egyéneknel is. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerök. Rendelés 9-3-ig és este 6-8-ig Budapest, Erzsébet-körút 12. sz. (a New-York palotával szemben), főlemelet. (Befjárt a lépcsőnél. Külön váróterem.)

Most jelent meg! Latin-magyar Zsebszótár középiskolák számára. Szerkesztette: SCHMIDT JOZSEF állami főgymn. tanár. I. rész: Latin-magyar. II. rész: Magyar-latin. Egy-egy rész csinos vászonkötésben 2 korona. Mindkét rész egy erős fémkötésben 4 korona. A Schmidt József-féle latin-magyar zsebszótár aránylag kis helyen mindazt nyújtja, a mire a tanulónak szükség van. Schmidt szótár nem hagyja a tanuló kéréseit csaknem felelet nélkül, mert előtte éppen csak a kérések lejegyzet folytat munkája készítésénél. Minden egyes szócikkben megjelölt, hogy a könyve felett görnyedő tanulóra mondja a szerző, ennek a szemével igyekezett látni, egyre arra gondolt, hogy ennek munkáját könnyítse. Meg vagyunk győződve, hogy ezt a szaktanárok is fel fogják ismerni és úgy a tanítás, mint a tanuló szempontjából maguk fogják legjobban elismerni az értekes munkának gyönyörű előterjedését. Ez a munkánk annál könnyebb lesz, mert a díszes vászonkötés, nyomdailag is szép kiállítás, a szemre nézve kellemes butikköl szedett szótár egy-egy részének ára mindössze 2 korona. Megj-elent és kapható az „ATHENAEUM” irod. és nyomdái részvénytársulatnál Budapest, VII., Kerepesi-út 54. sz.

